

# NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Sestdiena, 1995. gada 7. oktobris

Nr. 74 (6629)

## Rajona padomes sēde

♦ 27. septembrī notika rajona padomes kārtējā sēde.

Sākumā izskatīja darba kārtībā iekļautos punktus par aizbildnības noteikšanu, pabalstu pārdarēšanu. Dome pieņēma lēmumu arī par triju nepilngadīgo bērnu ievietošanu Aglonas internātgimnāzijā.

Rajona padome bija saņēmusi vairākus iesniegumus, ko izskatīja šajā sēdē. Līvānu 1. vidusskola lūdza iedalīt septiņus tūkstošus latu mācību telpu kosmētiskajam remontam, aktu zāles, logu un koridoru remontam. Deputāti nolēma pagaidām atlikt jautājumu par līdzekļu iedalīšanu šai skolai.

Privatizējamais valsts uzņēmums «Lauktehnika» lūdza atbrīvot no īpašuma nodokļa parāda nomaksas. Padome atteica šai prasībai.

Padome atteica arī Rudzātu pagasta lūgumam piešķirt aizdevumu. Pagasts ir garantējis kādu kredītu, ar kura nomaksu tagad radušās problēmas. Rudzātiem pagaidām būs jāiztiek ar knapākiem līdzekļiem. Lēmumā uzsvērts, ka rajona padomes izpildinstūcijām jāseko tam, lai tiktu nodrošināta pagasta izglītības iestāžu darbība.

Akocija sabiedrība «Līvānu māja» piedāvāja savu īpašuma nodokļa parādu dzēst ar materiālajām vērtībām. Padome izskatīja par iespējamu piekrist šim piedāvājumam un turpmāk celtniecībai un remontu darbiem izmantos materiālus, kas ir uzkrājušies «Līvānu mājā».

Nobalsojot deputāti atcēla rajona padomes šī gada 28. jūlija lēmumu, kurā bija runa par medicīnisko pakalpojumu cenām. Turpmāk veselības aprūpes iestāžu vadītāji, nosakot medicīnisko pakalpojumu cenas, vadīsies pēc Latvijas Republikas Ministru kabineta 1995. gada 25. jūlija noteikumiem Nr. 231, pēc Labklājības ministrijas 1995. gada 7. augusta rīkojuma Nr.202 un šī paša rīkojuma 1. pielikuma.

Iepriekšējā padomes sēdē deputāti pieņēma lēmumu par pašvaldības veselības aprūpes strūdu izšķiršanas komisijas izveidošanu. Par tās priekšsēdētāju tagad iecelts Juris Urtāns. Līdz nākamajai padomes sēdei viņam jāsaģatavo un jāiesniedz apstiprināšanai komisijas nolikums.

Preiļu rajona pašvaldības stipendija ar padomes lēmumu piešķirta trim studentēm no mūsu rajona. Piecpadsmit latus mēnesī saņems Daugavpils Pedagoģiskās universitātes studentes Anita Gusāre un Inga Špele, kā arī Rēzeknes augstskolas studente Anita Vainode.

Deputāti sprieda par saistošo noteikumu pieņemšanu «Rajona pašvaldības nodevas par sniegtajiem pakalpojumiem». Tajos paredzētas rajona padomes nodevas par transporta pakalpojumiem juridiskajām un fiziskajām personām, par kopēšanas pakalpoju-

miem, par dažādu izziņu izsniegšanu, par sēžu zāles izmantošanu, par licenču izsniegšanu, arhitektūras un celtniecības dienesta sniegtajiem pakalpojumiem. Paredzētas arī nodevas par sporta kluba «Ceņība» un rajona bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem. Sais- tošie noteikumi stāsies spēkā pēc sa- skaņošanas ar Finanšu ministriju un pēc nopublicēšanas «Latvijas Vēst- nesī».

Ar deputātu lēmumu rajona padomes bilancē tiek pārņemta ēka Preiļos, Aglo- nas ielā 22a, bet rajona vēstures un lie- tišķās mākslas muzeja bilancē tiek nodota ēka Raiņa bulvārī 7, kur agrāk atradās tuberkulozes dispansers, pare- dzot telpas amatnieku biedrībai.

Padomes sēdē tika pieņemts lēmums lūgt republikas valdību izvēlēties Līvā- nus par celulozes rūpniecības celtniecības vietu, pārstrukturējot rūpniecisko po- tenciālu. Šī lēmuma pozitīvs risinājums varētu būt ļoti labvēlīgs pilsētas attī- stībai.

Sakarā ar to, ka rajonā nepārtraukti pieaug bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu skaits, ļoti aktuāls ir jautājums par bērnu namu. Patlaban daļēji šīs funkcijas pilda Aglonas inter- nātgimnāzija. Bet sakarā ar skolas pār- veidošanu par katoļu gimnāziju, ra- dušās dažādas neskaidrības. Tāpēc rajona padomes deputāti pieņēma lē- mumu lūgt Saeimu, MK un Izglītības un zinātnes ministriju Aglonas internā- tgimnāzijas darbības jautājumu risināša- nā iesaistīt arī Preiļu rajona un Aglonas pagasta pašvaldības. Izstrādājot skolas pārveidošanas plānu, precizēt bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu izvietošanu.

Padome izskatīja arī vienu no pēdējā laikā aktuālākajiem jautājumiem — par rajona veselības iestāžu finansēšanas kārtību. Nolēma, ka pašvaldības bez- peļņas uzņēmumā «Aglonas lauku slimnīca» no 1. oktobra līdz gada beig- gām tiks atvērta pensionāta nodaļa ar finansējumu no rajona padomes sociā- lajai nodrošināšanai paredzētajiem līdzekļiem. Līdz gada beigām tiks finan- sētas arī visas Preiļu rajona bērnu so- ciālās gultas, kas atrodas šajā lauku slimnīcā.

No 1. oktobra Preiļu un Līvānu stacio- nāriem paredzēts rajona budžeta finansējums proporcionāli to apkalpes zonās dzīvojošo cilvēku skaitam. Preiļiem finansējums mēnesī būs 19503 lati, Līvāniem — 11969 lati.

Dažu aizkavējušos dokumentu dēļ bez prēmijām bija palikuši vairāki mācību olimpiāžu uzvarētāji pagājušajā mācību gadā. Padome nolēma prēmēt Rudzātu vidusskolas audzēkņus Aigaru Gercānu un Māru Sprinģi, kā arī viņu skolotājus I.Kivlenieku un G.Pastari.

vienīgais, kurš izrādīja ieinteresētību. Aizkalnieši par brīvu saņēma arī rokas- grāmatas eksemplāru.

Rīgas zinātnieki runāja par turpmākas sadarbības iespējām. Sorosa fondā jau ies- niegts un pirmās kārtas atlasī izgājis pro- jekts, kura realizācija arī varētu būt Preiļu rajonā. Šis projekts saistīts ar izglītību.

L.Kirillova

## Koncerts mieram un mīlestībai luterāņu baznīcā Līvānos



27. septembrī Līvānu luterāņu baznīcā skanēja ļoti skaista mūzika. Visiem klātesošajiem spēlēja un dziedāja talantīgās māsīņas Lauma, Baiba un Linda Skrides. Kopā ar viņām bija ieradusies arī viņu vecāki — māmiņa Līga un tētis Arnolds.

Šī koncertprogramma bija kā veltījums Visaugstākajam spēkam, tā bija lūgšana par visu labo, par to, lai sirdī būtu miers un mīlestība. Šajā vakarā klausītāji ļāvās Hendeļa, Vitola, Grīga, Mocarta, Lista un citu komponistu mūzikas valdzinājumam.

Par pašām māsīņām Skridēm, šim ta- lantīgajām meitenēm ar absolūto muzikālo dzirdi, kaut ko jaunu pateikt ir ļoti grūti. Par viņu panākumiem ir sajūsmīnājušies klausītāji gan Latvijā, gan aiz tās robežām. Bet sākums šai augšupejai ir bijis pirms aptuveni 12 gadiem, un liela loma tajā, ne- apšaubāmi, ir meiteņu muzikālajai omītei.

Pirmos gadus māsas dziedāja, tikai vē- lāk Linda un Baiba pievērsās vijolspēlei, bet Lauma — jaunākā māsīņa — sāka mā- cīties spēlēt klavieres, līdz ar to dziedāša- nai atlika mazāk laika.

Visus māsīņu sasniegtos panākumus

mūzikā šajos gados nav iespējams uzskai- tīt. Viņas piedalījušās un ieguvušas godal- gotas vietas gandrīz visos konkursos «Ko tu proti?», Baiba rādījusi savu māku un sa- ņēmusi nedalītu atzinību gan UNESCO konkursā Holandē, gan Romā Itālijā, arī Vācijā, spēlējusi vairāk kā 20 koncertos ar orķestri un strādājusi ar ļoti daudziem diri- ģentiem. Laumai aplaudējuši klausītāji Zviedrijā, iegūta arī 1. vieta junioru grupā Marijas Kanals konkursā Barselonā. Mā- sas sniegušas koncertus arī Lietuvā, Iga- nijā, Krievijā un citur.

Pašreiz Linda mācās Em.Dārziņa spe- ciālās mūzikas vidusskolas 11. klasē, Bai- ba šīs pašas skolas 9. klasē, bet Lauma 1. bērnu mūzikas skolā.

Meitenēm mūzika ir aicinājums, un arī tālāk savu dzīvi viņas vēlas saistīt ar to, kļūt par profesionālām mūziķēm, jo tik daudz ir strādāts un sasniegts šajā jomā.

Kā teica māsīņu māmiņa Līga koncerta noslēgumā Līvānos: «Mūzika ir tā valoda, kas mūs vieno. Ja mēs nevarēsim nest prie- ku jums, mūsu darbam nebūs jēgas.»

Daina Kursīte  
Andra Kursīša foto

## Finansu komitejas sēde

4. oktobrī notika rajona padomes finan- su komitejas sēde, kurā sprieda pat taut- saimniecībai paredzēto līdzekļu pārdali- šanu. Nolēma gandrīz četrus tūkstošus la- tu papildus piešķirt rajona kultūras nama remontam (līdz ziemas sākumam noteikti ir jātiek zem jumta). Remontam papildus līdzekļus saņems arī Līvānu slimnīca.

Finansu komiteja uzskatīja par ne- pieciešamu izbrīvēt naudiņu darbiem, kas saistīti ar tādu ēku apsekošanu, kuras pak- ļautas avārijām. Bēdīgā kultūras nama pieredze vairs nedrīkst atkārtoties. Šādu riskantu ēku skaitā iekļauts Galēnu pa- gasta kultūras nams, Riebiņu vidusskola un Vanagu pamatskola. Par to savu atzi- numu jau devuši projektētāji.

Ar lūgumu palīdzēt finansēt skolas jumta remontu finansu komitejā bija grie- zies Saunas pagasts. Līdz nākamajai raji- na padomes sēdei padomes celtniecības speciālistiem šis jautājums ir attiecīgi jā-

pārbauda un jāsaģatavo deputātu lemša- nai.

Ar interesi visi noklausījās informāciju par situāciju Aglonas lauku slimnīcā. Finansu komiteja padomei piedāvās šādu situācijas risinājumu — Aglonas lauku slimnīcā izvietot tos rajona cilvēkus, kuri ir rindā uz pansionātu.

Slimnīca saņems līdz gada beigām 1100 latus ik mēnesi. Rajona padome uz- skata, ka padomei tas ir neizdevīgi, jo Sa- leniekos viena pensionāra uzturēšana iz- maksā četras reizes mazāk. Bet, atvēlot li- dzekļus lauku slimnīcai, tiks saglabātas ēkas, daļēji arī medicīniskais personāls — cerībā uz to, ka pēc jaunā gada finan- sējums uzlabosies.

Situācijas tālāks risinājums ir atkarīgs no Aglonas lauku slimnīcas vadības. Ja tā pateiks nē, tad iespējama arī slimnīcas slēgšana.

L.Kirillova

## Rokasgrāmatas prezentācija

3. oktobrī notika «Preiļu rajona rokas- grāmatas» prezentācija, ar kuru noslē- dzies pus gadu garais mūsu rajona un Lat- vijas Universitātes mācību spēku kopi- gais, var teikt, zinātniskais darbs, kura fi- nansējumu Universitāte saņēma «Lodes» programmas ietvaros no Dānijas.

Prezentācijā piedalījās rajona padomes iestāžu vadītāji un Aizkalnes pagasts —

# Preiļu pilsētas domē

Kārtējā Preiļu pilsētas domes sēdē klātesošie deputāti vēlreiz apstiprināja, ka viņi nav bijuši informēti par pilsētas domes garantētā kredīta izmantošanu komercdarījumam un šādu rīcību nav akceptējuši. Par šo darījumu viņi uzzinājuši tikai tad, kad parakstīts vienošanās protokols ar «Siltums. Gāze» par parāda atdošanu.

Domes priekšsēdētājs Oļegs Hļebņikovs teica, ka Saimnieciskā tiesa, kura izskatīs «Siltuma» prasību pret individuālo uzņēmumu «Siltums. Gāze», notiks oktobrī. Viņš arī paskaidroja par jauna kredīta nepieciešamību, lai laikus varētu nopirkt kurināmo visai apkures sezonai. Kredīta lielums — Ls 70000. Paredzams, ka to varētu saņemt no Baltijas Transītu bankas ar aptuvenu likmi — 30-36 procenti. Lai šo kredītu dabūtu, jāsaņem atļauja no Finanšu ministrijas iekšlāt pašvaldības īpašumu — mūzikas skolas ēku. Finanšu ministrijai nosūtīta arī otra vēstule, kurā dome lūdz 50000 latu aizdevumu kurināmā iegādei. Līdz domes sēdei atbilde nebija saņemta ne uz vienu no vēstulēm.

Kā šis jautājums atrisināsies, par to turpmāk. Šobrīd, kā sacīja deputāts Jānis Desainis, arī ar Saimnieciskās tiesas lēmumu, pat ja tas būs pozitīvs, dzīvokļus ziemā neapkurināsīm. Vajadzīga reāla nauda.

Šķiet, nelielu šoku domes sēdē radīja «Kreditbankas» pārstāvja Sergeja Serkova informācija, proti — no īrnieku maksājumiem vasarā tika dzēsti kredīta procenti aizdevumam, kas tika paņemts pagājušās apkures sezonas beigās.

— Kā šis kredīts tika izmantots, jums tas labāk redzams, — deputātiem teica S.Serkovs un turpināja:

— Saistībā ar namu pārvaldes nodošanu risināsim arī kredīta atdošanu «Kreditbankai». Uz šo brīdi pašvaldības uzņēmuma «Siltums» kopējais parāds bankai ir 90000 latu. Tas jādzēš līdz 1. oktobrim. Ja nauda netiks atdota līgumā paredzētajā

termiņā, procentu likme divkārsosies. Proti — tā būs 88 procenti. Kredīts garantēts ar pilsētas budžetu.

Esmu ar mieru izpildīt visas jūsu prasības, kas saistītas ar namu pārvaldes nodošanu un pārņemšanu. Protams, 24 stundu laikā, atvainojiet, nekas nesanāks. Na-

Uz jautājumu, vai arī šajā gadījumā «Kreditbanka» piemēros bargo procentu likmi, jo domei nav nekādu iespēju parādu atdot līdz 1. oktobrim, Sergejs Serkovs sacīja: «Pašvaldības uzņēmuma un domes pārstāvjiem jābrauc uz Rīgu un jāmeģina vienoties ar «Kreditbankas» vadību.»

◆ Deputāti vēlreiz paskaidroja, ka nav bijuši informēti par pašvaldības uzņēmuma «Siltums» un Līvānu individuālā uzņēmuma «Siltums. Gāze» komercdarījumu un šādu kredīta izmantošanu.

◆ Paredzams, ka «Siltuma» prasību pret firmu «Siltums. Gāze» Saimnieciskā tiesa Rīgā izskatīs oktobrī.

◆ Kopējais pašvaldības uzņēmuma «Siltums» parāds «Kreditbankai» — Ls 90000. To vajadzēja dzēst līdz 1. oktobrim.

◆ Kredītu dzēsis no maksas par siltumu. Īrnieku maksājumi netiks ieskaitīti «Siltuma» kontā, kamēr parāds bankai nebūs atdots.

◆ Namu pārvaldi no SIA RBKK neatdalis līdz Jaungadam.

mu pārvaldes nodošanu piedāvāju veikt pa posmiem līdz Jaungadam un saistībā ar 90000 latu parāda dzēšanu «Kreditbankai».

Kas attiecas uz dažādiem prātojumiem un mūsu līdzšinējās darbības vērtējumu, tad varu paskaidrot sekojošo. Bankā tika atklāts konts un visi īrnieku maksājumi tur ir ieskaitīti. Nevienam santims no īres maksājumiem nav izņemts skaidrā naudā. Nauda tika izlietota algu fondam, sociālā nodokļa nomaksāšanai, celtniecības materiālu iegādei. Ja jums ir konkrēta informācija par pārkāpumiem, lūdzu, sakiet. Ar īres naudas izlietojumu var iepazīties SIA RBKK grāmatvedībā.

Pēc samērā ilga pārdomu brīža deputāti tā arī neatrada reālu iespēju, kā 90000 latu parāda atmaksāšanai varētu paņemt no budžeta. Viņi nolēma namu pārvaldi līdz Jaungadam no SIA RBKK neatdalīt. Turpmāk visi maksājumi par siltumu, ko iekasēs namu pārvalde, tiks ieskaitīti «Kreditbankai» parāda dzēšanai. Tas notiks tik ilgi, kamēr 90000 latu nebūs atdoti.

## Apstiprināti tarifi

Dome apstiprināja pašvaldības uzņēmuma «Siltums» noteikto tarifu iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām — Ls 19,35 par gigakaloriju. Organizācijām vai iestādēm, kuras savu telpu apkurināšanai pašas piegādās mazutu, būs jāmaksā par apkalošanu.

## Atjaunos veco siltuma mezglu

Ja «Seces kūdra», kurai pēc līguma katlu māju «Lauktehnikā» vajadzēja uzbūvēt un nodot ekspluatācijā līdz jūlijam, šo darbu neveiks līdz 10. oktobrim, tiek gatavots rezerves variants — atjaunos veco siltuma mezglu. Kā paredz līgums, šai firmai vajadzēs samaksāt soda sankcijas par līguma neizpildi.

Ja firma, ar kuru noslēgts līgums, katlu māju tomēr uzcel un nodos ekspluatācijā līdz 10. oktobrim, «Lauktehnikas» mikrozonu apkurinās «Seces kūdra». Tiesa, ne ar šķeldu un kūdru, kā tas bija iecerēts. Kā apgalvo pilsētas domē, «Lauktehnikas» mikrozonā jebkurā gadījumā šogad

būs daudz siltāk, nekā tas bija iepriekšējā apkures sezonā.

## Klauvēs pie parādnieku durvīm un sirdsapziņas

Īrnieku nesamaksātie parādi par siltumu un karsto ūdeni turpina pieaugt. Īpaši siera rūpnīcas mikrorajonā. Dome apstiprināja komisiju, kas ieradīsies pie lielākajiem parādniekiem un brīdinās viņus par iespējamām soda sankcijām, sastādis protokolu. Komisijas sastāvā ir namu pārvaldes, municipālpolīcijas, «Siltuma» un citi darbinieki. Vai tas līdzēs, rādīs laiks.

## Arī ceļu pārvalde piedalīsies pilsētas sakopšanā

Ceļu pārvaldes speciālisti piedāvāja savus pakalpojumus pilsētas sakopšanā: ziemā tīrīt ielas un kaisīt smiltis, remontēt bedres ielās. Dome šo priekšlikumu pieņēma. Turpmāk dome slēgs līgumus ar ceļu pārvaldi pilsētas galveno ielu attīrīšanā no sniega un kaisīšanā ar smiltīm. Tiks parakstīts vienošanās protokols par «Saimniekam» piederušās tehnikas kopīgu remontu un izmantošanu.

Tātad — jau šoziem Preiļu pilsētas sakopšanas darbos strādās divi uzņēmumi — «Saimnieks» un ceļu pārvalde.

## Izveidota dzīvokļu privatizācijas komisija

Dome izveidoja un apstiprināja dzīvokļu privatizācijas komisiju. Par tās priekšsēdētāju, kas būs algota štata vienība, apstiprināts deputāts Juris Līvāns.

Komisijā darbosies Zemes dienesta pārstāvis Antons Valainis, Valsts īpašuma fonda pārstāvis, kas pārbaudīs komisijas darbu. Šis darbinieks būs no Rīgas. Deputāti pēc iesniegumu izskatīšanas (pieņemti būs ļoti daudzi pretendenti) par komisijas locekļiem apstiprināja Aivaru Marcinkeviču un Raimonu Brovacki.

Aina Iljina

## ● Jurista padoms

# Aizdomās turēto un apsūdzēto tiesības

◆ Turpināsim materiālu sēriju par dažādām juridiskām lietām. Padomus sniegs vecākā zvērinātā advokāte Lilija Kalniņa. Šoreiz būs runa par aizdomās turēto un apsūdzēto tiesībām, jo lielākā daļa cilvēku, ja viņiem pēkšņi gadās nokļūt aizdomās turētā vai apsūdzētā stāvoklī, pilnīgi neorientējas situācijā un nepazīna savas tiesības. Loģiski, ka nespēj arī sevi aizstāvēt.

## Kas ir aizdomās turētais?

Par aizdomās turēto atzīstama persona, kas saskaņā ar likumu aizturēta vai pret kuru līdz apsūdzības celšanai pielietots drošības līdzeklis.

Personu, ko tur aizdomās par kāda nozieguma izdarīšanu, par kuru var noteikt brīvības atņemšanas sodu, izziņas iestādei ir tiesības aizturēt tikai tad, ja ir viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) ja šī persona pārstiegta nozieguma izdarīšanas brīdi vai tieši pēc tā izdarīšanas;
- 2) ja aculiecinieki, starp tiem arī cietušie, tieši norāda uz šo personu kā uz nozieguma izdarītāju;
- 3) ja uz aizdomās turētā vai viņa apģērba, pie viņa vai viņa dzīvokļa atrastas acīm redzamas nozieguma pēdas.

Ja ir citi fakti, kas dod pamatu turēt kādu aizdomās par nozieguma izdarīšanu, šo personu var aizturēt vienīgi tajā gadījumā, ja tā mēģinājusi bēgt vai ja tai nav pastāvīgas dzīves vietas, vai ja nav noskaidrota aizdomās turētā personība.

## Kādas ir aizdomās turētā tiesības?

Aizdomās turētajam ir tiesības no aizturēšanas brīža uzaicināt aizstāvi, kuru viņš izvēlas pats. Ja divdesmit četru stundu laikā aizdomās turētā uzaicinātais aizstāvis nevar ierasties, izziņas izdarītājam un prokuroram ir tiesības ieteikt aizdomās turētajam citu aizstāvi vai arī jānodrošina aizdomās turētajam aizstāvis ar advokātu biroja starpniecību.

## Nozieguma izdarīšanā aizdomās turētās personas aizturēšanas kārtība

Par katru gadījumu, kad aizturēta persona, ko tur aizdomās par nozieguma izdarīšanu, izziņas iestādei jāpasāk protokols. Aizturēšanas protokolu paraksta aizturētājs un aizturētājs.

Personu, ko tur aizdomās par nozieguma izdarīšanu, nedrīkst aizturēt ilgāk par 72 stundām. Šo termiņu aprēķina no faktiskā aizturēšanas brīža.

Divdesmit četru stundu laikā no aizturēšanas brīža izziņas iestāde par aizturēšanu ziņo prokuroram, uzrādot viņam lietas materiālus. Līdz aizturēšanas termiņa beigām izziņas izdarītājam vai prokuroram jāsaņem tiesneša lēmums par drošības līdzekļa — apcietinājuma — piemērošanu aizdomās turētajam vai arī viņš jāatbrīvo.

Nepilngadīgā aizturēšanas gadījumā izziņas iestādei par aizturēšanu jāpaziņo arī viņa vecākiem vai personām, kas vecākus aizstāj, izņemot gadījumus, kad šīs personas ir nozieguma līdzdalībnieces.

Praksē bieži gadās, ka aizturētās personas ir alkohola reibumā. Tad šīs personas vienu diennakti tiek turētas atskurbtuvē (tiesa, Preiļos tādas iestādes nav), bet protokolu par aizturēšanu raksta vēlāk.

## Kas ir apsūdzētais?

Saskaņā ar Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 145. pantu, ja savākti pietiekami pierādījumi, kas dod pamatu celt apsūdzību par nozieguma izdarīšanu, prokurors sastāda motivētu lēmumu par attiecīgās personas kā apsūdzētā saukšanu pie kriminālatbildības. No tā brīža persona ir apsūdzētais. Apsūdzība uzrādāma ne vēlāk kā četrdesmit astoņu stundu laikā no lēmuma pieņemšanas par apsūdzētā saukšanu pie kriminālatbildības, bet katrā ziņā ne vēlāk kā apsūdzētā ierašanās vai viņa piespiedu atvešanas dienā.

Pārlicinājies par apsūdzētā identitāti, prokurors iepazīstina viņu ar lēmumu par saukšanu pie kriminālatbildības un izskaidro celtās apsūdzības būtību, kā arī apsūdzētā tiesības pirmstiesas izmeklēšanā, kas arī paredzētas šajā kodeksā.

Apsūdzētajam ir tiesības: zināt, par ko viņš apsūdzēts, un sniegt paskaidrojumus sakarā ar viņam uzrādīto apsūdzību; iesniegt pierādījumus; pieteikt lūgumus; iepazīties ar visiem lietas materiāliem no pirmstiesas izmeklēšanas pabeigšanas brīža; pieņemt aizstāvi; piedalīties lietas iztiesāšanā pirmās instances tiesā; pieteikt noraidījumus; iesniegt sūdzības par izziņas izdarītāja, prokurora un tiesas darbībām un lēmumiem. Tiesājamam ir tiesības uz pēdējo vārdu.

## Ko var aizstāvis?

Ja aizdomās turētais aizturēts vai viņam pirms apsūdzības uzrādīšanas pielietots drošības līdzeklis, izziņas izdarītājam vai prokuroram aizstāvis jāiepazīstina ar lēmumu par kriminālietas ierosināšanu un procesuālajiem dokumentiem par aizturēšanu un drošības līdzekļa pielietošanu. Ar izziņas izdarītāja vai prokurora piekrišanu aizstāvim ir tiesības iepazīties arī ar citiem lietas materiāliem.

## Kad aizstāvja piedalīšanās ir obligāta?

Iztiesājot lietas pirmās instances tiesā, aizstāvja piedalīšanās ir obligāta:

- 1) lietās par nepilngadīgo noziegumiem;
- 2) lietās par mēmiem, kuriem, akliem un citām personām, kuras savu fizisko vai psihisko trūkumu dēļ nespēj pašas izlietot savu tiesību uz aizstāvību;
- 3) lietās par personām, kuras neprot valodu, kādā notiek kriminālprocess;
- 4) lietās par noziegumiem, par kuriem var piespriest nāves sodu.

Šajos gadījumos aizstāvja piedalīšanās ir obligāta arī pirmstiesas izmeklēšanā. Ja obligātās aizstāvības gadījumos aizstāvi nav izraudzījis pats aizdomās turētais, apsūdzētais, tiesājamais vai cita persona viņa uzdevumā, izziņas izdarītājam, prokuroram vai tiesai jānodrošina aizstāvja piedalīšanās lietā.

## Atteikšanās no aizstāvja

Aizdomās turētajam, apsūdzētajam un tiesājamam ir tiesības atteikties no aizstāvja. Tāda atteikšanās pieļaujama tikai pēc paša aizdomās turētā, apsūdzētā vai tiesājamā iniciatīvas un nav šķērslis valsts apsūdzētāja un citu aizdomās turēto, apsūdzēto vai tiesājamo aizstāvju līdzdalībai lietā.

Ja no aizstāvja atsakās nepilngadīgais, kā arī aizdomās turētais, apsūdzētais vai tiesājamais, kurš savu fizisko vai psihisko trūkumu dēļ pats nespēj izlietot savas tiesības uz aizstāvību, šī atteikšanās nesaisa izziņas izdarītāju, prokuroru un tiesu.

Nākamajā reizē runāsim par dažādiem ekspertīzes veidiem.

Materiālu sagatavoja L.Kirillova

## Svētki namiņā

29. septembrī Preiļu skolēnu jaunrades centrs pulcināja savus audzēkņus uz tradicionālo namiņa dienu, kas notika jau trešo gadu pēc kārtas. Tie ir savdabīgi skolēnu jaunrades centra svētki, kuri apliecina, ka namiņš darboies, kaut arī grūtību ir ļoti daudz.

Šogad namiņa svētki bija dienā, kad senie latvieši svinēja Miķeļus. Tā kā tie ir rudens saulgriežu un ražas novākšanas svētki, arī jaunrades centrā varēja redzēt nelielu, bet bagātīgu rudens ražas izstādi, ko veidoja paši skolēni un pulciņu vadītāji.

Uz mums labirdīgi lūkojās kabaču si-vēns, burkāna tārpīnš, kas bija tapuši miksto rotaļlietu izgatavošanas pulciņā. Atļidojusi bija pat dārzena ragana, kuru izdomāja «Abeces» pulciņa bērni. Varēja redzēt Miķeļdienas «ugunskuru», ko izveidoja sadzīves kultūras pulciņš. Savdabīga bija aušanas pulciņa kompozīcija «Miķelis Āfrikā».

Ar lielu izdomu un originalitāti kompozīcijas veidoja zīmēšanas, angļu valodas, šūšanas un mezglošanas pulciņi. Uzmanību piesaistīja arī dažādi konservējumi, kurus ziemeļiem sagatavoja pulciņa «Saimniecības» meitenes.

Skolēnu jaunrades centra direktore Aija Caune iepazīstināja bērnus ar to, kas būs jauns namiņa darbā. Visus iepriecināja namiņa jaunāko audzēkņu — ansambļa «Cālis» uzstāšanās. Ciemos bija ierašanās Miķelītis, Miķelīte un Preilene. Visi kopā spēlēja spēles, minēja miklas, devīgais Miķelis cienāja visus ar āboliem. Svētku nobeidumā skolēni un skolotāji cienājās ar medu un maizi, lai spēka un gribas darboties pietiktu visam mācību gadam.

Inģūna Patmalniece,  
Preiļu skolēnu jaunrades  
nama metodiķe

## Lauku aktualitātes

### Saražotais jāpārdod un jāsāk rūpēties par nākamā gada ražu

Sācies rudens, kad katrs zemnieks var izvērtēt iegūto kultūraugu ražu. Graudaugu prognozējamā kopražā rajonā būs aptuveni 17,5 tūkstoši tonnu. Vismazākā ražība šoruden ir miežiem, bet augstākā — kviešiem un auzām. Valsts bruto raža, protams — arī prognozējamā, būs 670 tūkstoši tonnu graudu. Latvijai nepieciešami 1050 tūkstoši tonnu graudu. Pārtikai nepieciešamo graudu deficīts nu ir 92 tūkstoši tonnu, bet lopbarībai — 180 tūkstoši tonnu, spirta rūpniecībai — 32 tūkstoši tonnu graudu.

Jāsecina, ka graudu realizācijā šoruden problēmu nav. Ar 1. oktobri izbeidzās termiņš graudu iepirkšanai par noteikto cenu valsts rezervē. Rudzus un kviešus vēl iepērk VAS «Kalsnavas spirts», kas atrodas Madonas rajona Jaunkalsnavā. Zemnieki, kuri tur vēlas pārdot graudus, var zvanīt pa telefonu 37585. Maksā 70 latu par tonnu bez pievienotās vērtības nodokļa. Lopbarības graudus par visaugstāko cenu iepērk VAS «Jēkabpils labība», jo graudi vajadzīgi cūkkopības kompleksam. Jēkabpils cukurfabrikā, sākot ar 2. oktobri, pārstrādei pieņem cukurbietes. Tilinātos linu stiebrus pieņem Rēzeknes un Ludzas linu fabrikas. Jāpiebilst, ka labāka norēķinu sistēma ir Ludzas linu fabrikā. Produkcijas realizētajiem jāatgādina, ka jāiesniedz izziņas par to, vai ir nodokļu maksātāji. Ja VID izziņu nebūs, zudis pievienotās vērtības nodokļa procenti.

Domājot par nākamā gada ražu, zemniekiem gribu atgādināt to, ka beigušies labākie termiņi ziemāju sējai. Pēdējais laiks ir «piebarot» ar slāpekli sadīgušos ziemāju sējumus, dodot līdz 30 kilogramus tīrvielas uz hektāru, kur sējumi ir mazauglīgās augsnes.

Laikus jādomā par pavasara graudaugu sēklu. Ir bažas, ka rajonā var pietrūkt vasarāju graudaugu sēklas, jo sevišķi — miežu. Tāpēc katram zemniekam, kuram vajag sēklu, jau tagad jārupējās, lai šo sēklu nopirktu. Tie, kuri vēlas nodarboties ar sēklkopību vai šķirnes sēklu atjaunošanu, lai iepirktu «Elites» un augstāko ataudzējumu sēklu, rajona lauksaimniecības departamentā ir jāiesniedz rakstisks pieteikums departamenta agronomam. Ar Zemkopības ministrijas starpniecību šī sēkla tiks pieprasīta.

Kāpēc to jādara jau šobrīd? Selekcijas stacijām ir samazinātas zemes platības un kvalitatīvas sēklas ir maz. Lūdzu pieteikties zemturus, kuri vēlas sēklu pārdot. Tiem, kas interesējas par subsidijām, kas paredzētas par šķirnes sējumiem, varu paskaidrot, ka atteiktas tās nav, tāpēc cerēsim, ka subsidijas tomēr saņemsim.

J.Kivlenieks,  
rajona lauksaimniecības departamenta  
galvenais agronoms

# Savu nākotni veidojam paši



Pirms intervijas kopā ar skolas direktori izstaigājām viņas saimniecību no ceturta stāva līdz pat pagrabtelpām. Nevar nepamanīt, ka skola cenšas, lai materiālā nabadzība mazāk kristu acīs, gaitenī gan rokdarbnieču darināti aizkari pie logiem, gan vizuālās mākslas skolotājas zīmējumu izstāde, ēdnīcā — zīmēti folkloras motīvi uz sienām un logiem. Bet desmitiem skolas logu ir bez rokturiem, lai kāds tos neiedomājas atvērt, kas ir bīstami, jo rāmji galīgi satrupējuši.

Sporta zālē bīstami ieliekušies griesti pirms kāda laika gan ir nostiprināti ar papildus sijām, griesti apšūti ar plāksnēm, taču vienā vietā atkal radies ieliekums, tagad — jau ar visu apšuvumu. Ēdnīcas virtuvē prasās pēc jaunāka iekārtojuma, glītākiem galdiem, un arī kopumā viss skolas inventārs ir nolietojies. Bet pati skola — «atdalās».

Skola celta liela U burta veidā, un starp galveno fasādi un vienu skolas spānu parādās plaisas. Pie ieejas afiša aicina uz pirms nedēļas notikušu sarīkojumu... Tomēr simtiem un atkal simtiem Preiļu un daudzu apkārtnējo pagastu krievu un citu tautību bērniem, kas izvēlējušies mācības krievu valodā, šī ir vieta, kurā viņiem vispirms jāgūst elementāras zinības, bet pēc tam stabilas, plašas zināšanas, lai spētu noturēties dzīves izvirzītajā konkurencē.

Par to, kā tas izdodas, — šī intervija ar Preiļu 2. vidusskolas direktori Apolināriju BRAMANI.

— Lūdzu, vispirms raksturojiet savu skolu skaitļos.

— Šajā mācību gadā skolā mācās 782 skolēni, strādā 62 skolotāji. Ir 38 klašu komplekti, par vienu vairāk nekā pagājušajā gadā, jo visus gribētājus nevarējām uzņemt vienā 10. klasē, nācās atvērt otru.

Šajā mācību gadā pirmajā pedagogiskajā sēdē daudz runājām par to, ka ir mainījusies sabiedrība, ka mums tas ir jāņem vērā. Mēs vairs nevaram orientēties uz visu klases kolektīvu, ar katru skolēnu tagad jāstrādā individuāli, katram arī jāieskaido, ka viņš pats sava likteņa veidotājs. Visgrūtāk to ir ieskaidrot čigānu tautības bērniem, kuru skolā ir samērā daudz — 19. Vislabāk būtu, ja čigāniem tiktu atvērta pašiem sava klase.

Skolas pedagogu lielākās rūpes pašlaik saistītas ar valsts valodu.

— Jautājumu par latviešu valodas mācīšanu un mācīšanos tajā vēlējos uzdot mazliet vēlāk, taču, ja iesākt, lūdzu, turpiniet.

— Skolā ar cittautību mācību valodu vairs nevienam nevajag pārliecināt par valsts valodas apgušanu. To saprot visi. Bet — kā to izdarīt? Es negribu teikt, ka mēs neko neesam darijuši, un vislabākais apliecinājums tam ir fakts, ka no iepriekšējā gada 20 vidusskolas absolventiem 12 iestājās augstākajās mācību iestādēs, nokārtojot gan iestāšanās eksāmenus latviešu valodā, gan sekmīgi tiekot galā ar pārrunām. Vairāki no viņiem bija krievu, nevis jaukto ģimeņu atvases. Vairāk nekā 10 audzēkņu pārgāja uz 1. vidusskolu un spēja sekmīgi sekot mācībām latviešu valodā. Protams, uz kaimiņu skolu pāriet mūsu labākie skolēni, un šajā ziņā mēs paši sev nodarām pāri.

Valdības apstiprinātā papildinājumā pie Izglītības likuma norādīts, ka skolās ar krievu mācību valodu jāievieš atsevišķu priekšmetu mācīšana latviešu valodā. Uzskatu, ka tas nav īsti pārdomāti. Jo pat tāds cilvēks, kas labi pārzina latviešu valodu, bet savu profesionālo sagatavotību priekšmeta pasniegšanā guvis krievu valodā, stundu latviešu valodā vadīs ar kļūdām. Lai tā nebūtu, vai nu jānomaina kadri, vai jāriko īpaši kur-

Apolinārija Bramane ir cilvēks, kuras mūžs aizritējis Preiļu 2. vidusskolā. Tajā viņa ir mācījusies, pēc absolūcijas Daugavpils pedagogiskajā institūtā ieguvusi matemātikas skolotājas specialitāti, atgriezies 2. vidusskolā par skolotāju, kopš 1978. gada veikusi direktora vietnieces pienākumus daļēji, kopš 1981. gada kļuvusi par pilntiesīgu direktora vietnieci. Bet 1994. gada 1. septembrī skolas pedagogu un skolēnu priekšā viņa stājas kā direktore, jo iepriekšējais direktors pēc pašvaldību vēlēšanām kļuva par Preiļu pilsētas domes priekšsēdētāju.

si viņu sagatavošanai, bet ne vienas, ne otras iespējas mums nav.

Otra problēma ir attiecīgu mācību grāmatu trūkums. Šogad 10. un 11. klasē viena stunda — vēsture — tiek mācīta latviešu valodā, bet nav mācību grāmatu. Tieši to trūkuma dēļ neredzu iespēju, kā nākošajā mācību gadā ieviest atsevišķu priekšmetu mācīšanu latviešu valodā.

— Kā paši audzēkņi uzņēma to, ka atsevišķi priekšmeti, šajā gadījumā — vēsture, jāmacās latviešu valodā?

— Ļoti saprotoši. Tikai es pati nesaprotu, pēc kādiem kritērijiem skolotāja vērtēs viņu zināšanas — pēc tā, ko zina vēsturē, vai — cik pareizi runā latviski. Nav noliedzams, ka dzimtajā valodā skolēni vēsturē spēja pastāstīt daudz vairāk. Te arī nonākam pie tā, ka nav izstrādāta metodika, kā cittautību skolā mācīt priekšmetus latviešu valodā.

— Pati latviešu valodā skolā jau tiek mācīta vairākus gadus.

Kā esat nodrošināti ar šī priekšmeta skolotājiem?

— Visiem ir augstākā izglītība, visi jauni, enerģiski, kopskaitā septiņi, kas skolai ir pilnīgi pietiekoši, un gandrīz visi — latvieši. Labākos panākumus gūst Vilhelmines Jakimovas audzēkņi.

— Kādas iespējas skola piedāvā svešvalodu apgušanai?

— Angļu un vācu valodu. Vācu valodu māca divas skolotājas, vēl viena pašlaik apmeklē maksas kursu un gatavojas vācu valodas mācīšanai. Ar angļu valodu skolā ir slikti. Nav skolotāju. Pedagoģes, kas pēc specialitātes ir krievu valodas skolotājas, iestājās kursos Daugavpilī, kur, starp citu, bija grūti iekļūt, jo tie lielu popularitāti iemantojuši biznesa cilvēku vidū. Šiem kursiem skolotājas gatavoja kāda cita mūsu skolas angļu valodas speciāliste, ļoti laba darbiniece, kura diemžēl mūsu skolā šajā mācību gadā vairs nestrādā. Tā esam palikuši bez angļu valodas speciālistiem, vidusskolas klases — bez angļu valodas.

Divas nedēļas pēc mācību gada sākuma savu nodomu mainīja arī kāds cits speciālists, kas bija apņēmies mācīt biznesa pamatus un angļu valodu, bet kam pa šo laiku bija izdevies iekārtojties darbā kādā starptautiskā apvienībā. Tātad skola noder tikai tad, ja nav citas vietas. Un ko gan var vēlēties ar mūsu atalgojumu?

— Svarīgāko mācību priekšmetu vidū ir arī informātika. Pirms dažiem gadiem jūsu skolas skolēni uz informātikas stundām gāja uz 1. vidusskolas informātikas kabinetu. Vai ir kas mainījies?

— Pagājušajā mācību gadā ar vecāku palīdzību izveidojām informātikas kabinetu. 1. vidusskola ieguva modernākus datorus, bet 12 vecos atdavināja mums. Ar tiem atbilstoši programmai var strādāt septiņklasnieki un tie desmitklasnieki, kas vēl nav mācījušies informātikā. Šogad ar skolu valdes palīdzību sagādāts moderns kompjuters, ir labi priekšmeta skolotāji.

— Kas jums dara raizes, vai gluži otrādi — ir patīkami, runājot par citiem mācību priekšmetiem?

— Nevar nepieminēt vizuālās mākslas skolotāju Tatjanu Koževņikovu, kura ļoti daudz strādā, mācot savu priekšmetu. Tatjanas Koževņikovas zīmējumi arī rotā otrā stāva gaiteni. Daudz skolas fizikultūras darbā ieguldījis Aleksandrs Iljins. Fizikultūras saimniecība pat ir tik plaša, ka lūdzām pilsētas domi piešķirt štata vienību, kas koptu un veiktu stadiona uzturēšanas darbus.

— Pirms dažiem gadiem jūsu skola ieguva iespējas izmantot bijušo pilsētas 2. bērnu dārzu sākumskolas klasēm. Kā šajā ēkā klājas mazajiem skolniekiem?

— Bērnu dārza māja skolai bija liels ieguvums. Tajā izvietotas trīs pirmās un trīs otrās klases. Trešās un ceturtais klases atro-



das skolas internātā. Pateicoties vecāku atbalstam, vācām naudu, sākumskolas klases kosmētiski izremontētas. Tomēr bērnu dārza plānojums liek pa divām klasēm izvietot vienas grupiņas telpās, līdz ar to ir klases, kurām starpbrīdī cauri iet kaimiņu klases. Plānās sienas ļauj dzirdēt, ko māca skolotāja kaimiņu klasē. «Auseklīti» un «Pasaciņa» sākumskolas klases izvietotas daudz brīvāk.

Runājot par kopējo skolas remontu, mums atvēlētie 5000 latu nogrima kopā ar skanīgi nosaukto «Banku Baltija».

\*\*\*

Ar Apolināriju Bramani runājām vēl daudz par ko. Par skolas mikroklimatu. Direktore domā, ka vietējā sabiedrībā gadiem iesakņojies uzskats, ka 2. vidusskolā tas ir slikti. Bet skola ir kā jebkura cita skola. Skolotāji — katrs ir drusciņ labs un drusciņ slikts, un katram ir vislielākās iespējas būt vairāk labam nekā sliktam, jo kolektīva lielākā daļa pārsvarā ir gados jauni skolotāji bez iesīkstējušiem ieradumiem. Par psiholoģi ar bakalaura grādu, kura šogad sākusī strādāt skolā, un pedagogiem, audzēkņiem, viņu vecākiem samezglojušās audzināšanas lietās labāk lūgt kvalificētu palīdzību, nekā ir «aci pret aci, zobu pret zobu». Par krievu tautas mentalitāti un vēl daudz ko citu.

Preiļu 2. vidusskolā, tāpat kā ikvienā citā skolā, atziņa ir viena, — jo kvalitatīvākā vidē starp inteliģentākiem un pārtikušākiem cilvēkiem mēs vēlamies pēc gadiem dzīvot, jo kvalitatīvākai un inteliģentākai šodien jābūt skolai, — neatkarīgi no tā, kādā valodā tajā bērni mācās. Skolā ieguldītie līdzekļi nākotnē nesīs vislielākos procentus.

Ar Preiļu 2. vidusskolas direktori  
Apolināriju Bramani sarunājas  
Līvija Rancāne

Attēlos:

● Apolinārija Bramane;

● skolotāja Tatjana Koževņikova ne tikai māca vizuālo mākslu, bet ir arī nodibinājusi un vada vairākus jaunrades pulciņus — zīmēšanas, suvenīru gatavošanas un citus, gādā par skolas noformēšanu;

● Galina Višņakova — ķīmijas skolotāja, kuras audzēkne Irina Krasņakova pagājušajā gadā piedalījās republikas ķīmijas olimpiādē, ieguva trešo vietu un uzreiz tika ieskaitīta Latvijas Universitātes studentu skaitā.

J.Silicka foto

# Rudzātū

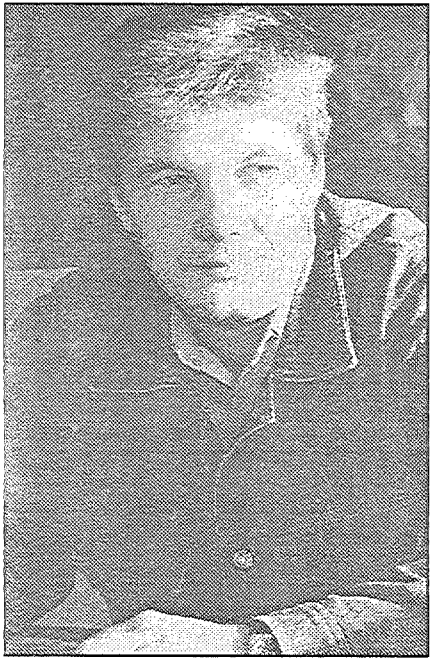
**Rudzātu pagasts...** Tam pari gājušas kara vētras. Arī šodien veco namu sijās ir saglabājušās ložu rētas. Rudzātu pagasta zemē ir daudzas atdusas vietas karavīriem, bet Steķu silā vēl šodien var atrast kara laika trofejas.

Rudzātu pusē ir dzērveņu un brūkleņu, sēņu kā piesēts. Tas vilina ogotājus un sēņotājus. Tur ir izdeguši daudzi mežu un purvu hektāri, ko apzināti vai neapzināti veicinājuši cilvēki, aizdedzinot mežu.

Rudzātu pusē ir daudz strādīgu zemnieku, kuru uzskatus un darba mīlestību nav salauzuši ne sociālisma principi, ne varas.

Šeit ļoti būtiski un nežēlīgi ielaužas arī šodienas netikums — alkohols un tā sekas.

## Saruna ar Rudzātu pagasta padomes priekšsēdētāju Ēvaldu Vaivodu



— Kā veidojas pagasta budžets un kā tas ietekmē saimniecisko rošību, izglītību un kultūru, sportu, iedzīvotāju sociālo aprūpi?

— Pagasta gada budžeta ieņēmumu daļa bija plānots 56 719 latu. Lielākā ieņēmumu daļa ir dotācija no valsts izlīdzināšanas fonda — 46 172 latu. No zemes nodokļa plānots iekasēt 4500 latu, iedzīvotāju ienākuma nodoklis dos 3800 latu, mežizstrāde — 500 latu.

Pagasta pašvaldība ir noteikusi arī vietējās nodevas vai, kā tagad to dēvē, saistošos noteikumus, piemēram, par tirdzniecības vietām. Taču šeit nekādas lielas summas nav plānotas. Reāli mēs plānojam iekasēt 600 latu. «Bankā Baltija» pašvaldībai ir iesaldēti 3000 latu.

Tāpēc arī iekavējās Rudzātu vidusskolas fasādes remonts. Ar rajona padomi mums bija vienošanās, ka 50 procentus no remonta izdevumiem segs vietējā pašvaldība, bet otru pusi — rajona padome. Diemžēl ne vienai, ne otrai līdzekļu nav. Jaunais mācību gads skolā iesāks bez remonta.

— Izglītības iestāžu saimnieciskās darbības finansēšana nav vienīgā problēma. Kā ir ar pagasta īpašumu kopumu? Kā tas tiek saglabāts, remontēts, apsaimniekots, jo naudas nepietiek un nepietiks arī turpmāk?

— Kolhozu un paju sabiedrību juku laiki ienesa savas korekcijas. Kas netika privatizēts, tas tika izdemolēts. Nebija reāli un arī ekonomiski izdevīgi saglabāt centrālo katlu māju, kas apsildīja daudzstāvu dzīvojamās namus, bērnu dārzu u.c. ēkas. Divos daudzstāvu namos tika ierīkotas atsevišķas apkures sistēmas, bet vienā ierīkoti iebūvēti krāsnis paši. Mēs esam iecerējuši atjaunot apkuri un saglabāt tukšo bērnu dārza ēku, lai to varētu izmantot pagasta vajadzībām vai izīrēt. Šopavasar pie šī nama apsildīšanas projekta strādāja Preiļu pašvaldības uzņēmuma «Siltums» speciālisti. Ceram, ka tuvākajā laikā šo māju sakārtosim.

Pašvaldības apsaimniekošanā nonāca arī attīrīšanas iekārtas. Tiesa, jau izdemolētas. Pamazām attīrīšanas iekārtas tiek iedarbinātas. Taču tas prasa gan līdzekļus, gan darbu.

Lielas raizes sagādā ceļi... Šogad beidzot grants ceļi tika greiderēti, kas netika darīts vismaz četrus gadus. Nedaudz līdzekļu ceļu remontam mēs plānojam no pašvaldības budžeta, nedaudz palīdzēja arī Ceļu fonds.

Reāli uz vietām budžeta ieņēmumu daļu izpildīt nevar un arī perspektīvā to nespēsim izdarīt. Mūsu priekšlikumi daudzreiz atduras kā pret sienu. Kaut vai tas fakts, ka pirms pāris gadiem mēs plānojam izveidot lauksaimniecības tehniskās servisu, bet nekas neiznāca, jo pagastam nebija līdzekļu tehnikas iegādei, bet paju sabiedrību likvidācijas periodā tehniku par pajām privatizēja atsevišķi zemnieki.

— Kā Rudzātu pagasta deputāti tiek galā ar kultūras, sporta, sociālajām problēmām?

— Bibliotēkas uzturēšanai šogad plānoti 2034 latu, klubam — 862. Protams, tās ir ļoti mazas summas, bet, neskatoties uz to, pagasta jaunieši dzied gan. Skolā ir gan koris, gan ansamblis. Ir basketbola un volejbola vīriešu komandas. Piedalījāmies Preiļu pilsētas čempionātā. Pagasts apmaksāja dalības naudu, auto-transportu. Apbalvojam skolas labākos sportistus, kuri sasniegta augstus rezultātus republikas sacensībās.

Kas attiecas uz sociālajiem pabalstiem, tad esam pieņēmuši lēmumu, ka cilvēkiem, kuriem nepieciešama nopietna medicīniskā palīdzība vai viņi ilgi ārstējas stacionārā, jāmaksā par operācijām, atmaksāt 50-70 procentus no ārstēšanās izdevumiem.

Pabalsti vispirms tiks piešķirti pensionāriem un invalīdiem. Visiem bērniem apmaksāsim pusdienas skolā, bet bezdarbniekiem, lai saņemtu pabalstu, ir jānostādā noteikts laiks teritorijas sakārtošanā vai citur.

### Skaitļi un fakti

Rudzātu pagastā dzīvo 1110 cilvēki, tai skaitā 281 bērns līdz 14 gadu vecumam.

Ciema centrā dzīvo 430 cilvēki. Pagastā ir 294 viensētas un 96 dzīvokļi. Pagasta zemes kopplatība ir 12487,1 hektārs, tai skaitā 400,5 hektāri ir likumīgo īpašnieku zeme. Izveidotas 209 piemājas saimniecības, 202 zemnieku saimniecības un 60 palīgsaimniecības, kuru apsaimniekošanā nodoti 5295 hektāri zemes.

Rudzātu pagasta teritorijā ir divi purvi — Medņu purvs un Lielais Pelečāres purvs ar tiem pieguļošajām mežu platībām. Šo teritoriju apsaimnieko Līvānu un Atašienes mežniecības 3377 hektāru platībā.

Šogad pašvaldības lietošanā ir 1765 hektāri zemes. No šīm platībām lauksaimniecībā izmantojamā zeme tika apsaimniekota tikai 40 procentu platībā. Atmatā palikuši aptuveni 1000 hektāri.

## Pie Skrauču Jāņa, kurš prot saimniekot



Saimnieks vēl nav pilnīgi atjaunojis dzīvojamo māju, toties kūti gan. Uzbūvēts šķūnis un citas saimniecības ēkas. Tagad kārta — pagrabam un dzīvojamajai mājai. Būvējot saimniecības ēkas, Jānis Skraučs atjauno krustu pie lauku sētas — šo Latgalei un katoļiem tik būtisko garīguma simbolu. Vecais krusts esot spēcīnājis bijušo šo māju saimnieku — apkaimē turīgu un strādīgu zemnieku.

Šīs lauku mājas Skrauču dzimta nopirka no mantīniece, kura atteicās arī no zemes īpašuma tiesībām. Paldies Dievam, ka gadījās ļoti saprotoša sieviete, kura uz savas dzimtas mājām no Jūrmalas atbrauc nevis ar pretenzijām, kā tas šobrīd nav retums, bet ar laba vēlējumu. Un kāpēc gan lai tā nebūtu, ja Skrauču ģimene — Jānis un Anita, dēls Ivars — ir tie, kas no viņas atstāto tēva māju sliekšņā ir tā nopļāvuši nātres, ka tās nekad te vairs neaugs.

«Citiem zemniekiem vienkāršāk,» sacīja Jānis. «Viņiem zeme nāk mantojumā, bet mums jāizpērk no valsts. Gaidām, par cik tiks novērtētas meža platības. Pavisam jāizpērk 60 hektāri, to skaitā 24 hektāri meža.»

Varbūt tā arī labāk. Jo to, kas cilvēkam nāk par vēlti, viņš ne vienmēr spēj novērtēt. Man, kas iegūta par paša pelnītu naudu, liek to izmantot saudzīgāk un saimnieciskāk.

Skrauči nebūs vienas dienas saimnieki. Ir ticība, ka arī zemei kādreiz būs sava vērtība. Un Jāņasētas saimnieks kļūs viens no turīgākajiem Rudzātu pagasta zemniekiem. Citādi nebūtu vērts sevi tā izdzīt darbā. Pats gan izteica visai dīvainu frāzi: «Ja ar trim traktoriem un vienu kombainu uz Sibīriju neaizsūtīs, tas viss būs labi.» Sākumā patiešām baidījies par Latvijas brīvvalsts stabilitāti, taču spēcīnājis tas vārds «prezidents Ulmanis».

Pie šīs vecās tehnikas nebija viegli tikt. Kad sākās mantas dālišana paju sabiedrībā, pusotra gada nācās tiesāties ar likvidācijas komisiju, lai par pajām privatizētu to tehniku, ar kuru strādāja. Iztiesāja sev par labu, tāpēc arī šodien Skrauči ir viens no tiem pagasta zemniekiem, kuriem stingrāks pamats zem kājam.

Lauki ir nomeliorēti, līdzīgi, pietiekami ražīgi. Tikai jāstrādā. Pats sev zemnieka maizi un ceļu izvēlējas. Pats arī iet šo ceļu. Galvenais, ka tajos juku laikos neapjuka. No ciemata ērtībām gan atteicās un centra dzīvokli nomainīja pret pussagruvušām lauku mājām. Cits šādā situācijā kļūtu par bezdarbnieku, bet viņš — par jaunsaimnieku. Nē, Jānis negremdējas nostalgijā pēc kolhozu dienām. Kaut gan algu tur saņēma, tā nebija mazāka kā citiem, jo strādāja par traktoristu. Tagad darba ir vairāk, problēmu arī, bet naudas mazāk. Taču nopelnītais ir likts lietā.

Spītība, darba mīlestība Jānim nāk no smagās bērnības. Tā viņš pats sacīja. No skolas pārnākušam, vajadzēja lopus ganīt, mājas darbus palīdzēt. Tēvam kādreiz pieredzējuši tikai 7 hektāri zemes, bet bijusi cita liela bagātība — četri bērni. Jānis — vecākais, mācījies Višķu lauksaimniecības tehnikumā, ieguvis mehāniķa specialitāti.

Skrauči stāstīja, ka visus lauku darbus viņš veic kopā ar pārinieku — Jāni Bobuli. Ar zemi, sēj, kuļ labību. Draugam Rudzātu pagasta otrā pusē ir sava saimniecība. Apstrādā vienu lauku, pēc tam kopā strādā otra saimniecībā. Tā labāk sokoties, arī tehnikas kļūmes divatā vienkāršāk novērst.

Skrauču mājās satikām arī jauku pusaudzi — deviņklasnieku Ivaru, kurš sarunas gaitā pārliecināja, ka no zemniecības problēmām zina vairāk nekā viens otrs pusmūža gadu vīrs. Visus mājas darbus viņš dara kopā ar tēvu. Gan celtniecībā, gan mājas pagalma kārtotā, gan ābeli dārza stādīšanā. Viņš priecājas par šo māju pārvērtību, par to, ka pašu stādītās ābelītes un bumbieres šoruden jau pirmo ražu devušas. Jānis dēlu sauc par mantinieku. Varbūt...

Šķiet, visgrūtāk šobrīd ir namamātei — Rudzātu vidusskolas vācu valodas skolotājai Anitai Skrauči. No lauku mājām tālāks ceļš uz skolu mērojams, arī zemnieka sievas solis nav viegls.

Un tomēr uz šīs stingrās zemes, kur zem tās auglīgās kārtas ir dolomita slānis, viņi visi jūtas labi — Jānis un Anita, Ivars un viņa mazā māsiņa.

# pagasts

## Detkoviem darbi sokas

Pāri Pelečāres purvam, žēli kliegdamas un atvaidāmās no vasaras mājām, drīz prām lidos dzērves. Rudens darbi gandrīz pārdarīti. Ir laiks saskaitīt gada izdevumus un ienākumus. Zenta un Timofejs Detkovi sacīja — lai gan, piemēram, degviela ziemāju sējumu apstrādei paņēma uz kredita, ja visu sarēķina, saimniecības gada bilance tomēr tik negatīva nav. Jo apcirkņos ir graudi, bet akciju sabiedrība «Preiļu siera» par pienu nav maksājusi visu vasaru.

Timofejs Detkovs ir viens no pirmajiem zemnieku saimniecības veidotājiem mūsu rajonā, viņš atzīst: «Ja tagad veidotu zemnieku saimniecību, rīkotos citādāk. Toreiz, kad krediti bija normāli dabūjami, vajadzēja paņemt lielāku aizdevumu un uzreiz sapirkt visu tehniku, uzsākt plašāku ražošanu.» Detkovs naudu aizņēmas pakāpeniski. Gandrīz visu nopelnīto vajadzēja atdot parādu dzēšanai. Būdam ar veselīgu humora izjūtu, tagad viņš saka: «Gandrīz bez bīksēm paliku, bet kūti un šķūni tomēr uzbūvēju, tehniku nopirku. Tagad ir ar ko strādāt.»

Šķita, ka pēmruden Detkovs ir trāpījis naglai uz galvas. Kad daudzi zemnieki Latgalē laukus neara un ziemājus nesēja, viņš iesēja 20 hektāros ziemas kviešus. Un, lūk, ziņa no Zemkopības ministrijas — kvieši tiks iepirkti neierobežotā daudzumā un par pieņemamu cenu. Taču... tā būs atkarīga no lipekļa daudzuma graudos.

Tie, kas nodarbojas ar zemkopību, zina, ka kviešiem, lai panāktu lielāku lipekļa procentu, vajag daudz slāpekļa mēslojuma. Zina arī to, ka šopavas, vismaz mūsu



rajonā, slāpekļa mēslojumu nopirkt bija problemātiski un tas maksāja dārgi. Ir arī kāda cita problēma. Lipekļa daudzumu nosaka graudu pircējs, nevis neatkarīga laboratorija. Kā zina teikt kviešu audzētāji, dažādi laboranti vieniem un tiem pašiem graudiem ir noteikuši dažādu lipekļa procentu. Arī Detkovs šovasar bija dilemmas priekšā: atdot par viszemāko cenu vai graudus izbarot lapiem, aizdot kaimiņiem. Rīkojās gan tā, gan tā. Klāt bija skolas laiks, un, cik maksā bērnu apģērbs un skolai nepieciešamās lietas, zina vienīgi tas, kam skolā jāpalīdz vairāki skolēni, — kā tas ir Detkovu ģimenē.

Neskatoties uz visām problēmām, Timofejs šoruden atkal lielās platībās iesēja kviešus. Ja laika apstākļi atļaus, iespējams, ziemājus iesēs vēl. Viņš ir pārliecinājies, ka ar dažiem hektāriem nav ko iesākt. Ja ir tehnika un pietiekoši lielas zemes platības,

tad graudkopība tomēr atmaksājas.

Detkovi apsaimnieko 60 hektārus zemes, zemnieks cer, ka no brīvajām zemes platībām, kas ir valsts īpašumā, izdosies zemi piepirkt klāt. Vismaz 100 hektāru vajadzētu.

Timofejs Detkovs uzskata, ka vislielāko triecienu zemniecībai devis bijušā lauksaimniecības ministra D.Ģeģera laiks, kad valdība pilnīgi atteicās no vietējiem graudiem, bet tautu sāka ēdināt ar ārvalstīs iepirktajiem, ko ņēma par piešķirtajiem kredītiem.

Timofeja un Zentas Detkovu saimniecība uz sava kakla izjuta arī «teātri» ar «Laukkreditu». Tāpat kā citi zemnieki, viņi tādu aizņēmumu gribēja, varēja garantēt tā atdošanu, iekļādot lopus, tehniku, saimniecības ēkas. Gan pagastā, gan rajonā lauksaimniecības departaments var apliecināt, ka Detkovs ir nopietns vīrs un darbi viņam sokas. Bet kreditu neiedeva...

## Rudzātu aptieka

Kopš 1993. gada Rudzātu aptieka ir vietējās pašvaldības uzņēmums. Līdz tam tās saimnieks bija Daugavpils aptieku pārvalde. Aptiekas vadītāja Līvija Viļuma stāsta:

— Pašlaik aptieka zāles neizgatavo, bet iekārtas ir saglabātas un vajadzības gadījumā zāļu izgatavošanu varētu atjaunot. Sadarbojamies ar piecām farmaceitiskajām firmām, kas katru nedēļu pēc pasūtījuma piegādā zāles. Pagastā ik nedēļas pacientus pieņem bērnu ārsts, terapeits. Slimnieki ar ārstu izsniegtajām receptēm medikamentus pērk pie mums un viņiem nav jāmēro tālais ceļš uz Preiļiem vai Līvāniem. Diena aptieku apmeklē vismaz 20-30 cilvēki.

## Pietrūkst rūpniecības preču

Pagasta padomes sekretāre Ruta Vēvere pastāstīja, ka pārtikas preces piegādā daudzi privātteikali, autoveikali. Piemēram, SIA «Auri» ir telpas veikalam pagasta padomes ēkā, tai ir autoveikals, lai preces aizvestu uz attālākiem ciemiem. Pārtikas preces tirgo arī zemnieku saimniecība «Pavasari», tirgotava «Ida», Preiļu SIA «Ābelīte» veikals, Līvānu SIA «Agnese» un citi. Turpretim rūpniecības preces pārdod tikai patērētāju kooperācijas «Turība» veikalā un individuālā uzņēmuma «Vītoli» tirgotavās. Kā vērtē pircēji, rūpniecības preču izvēle varētu būt plašāka. Tiesa, arī uz Rudzātiem preces ved siktirgotāji, taču tās ir gadījuma preces. Alkoholiskos dzērienus atļauts pārdot tikai patērētāju kooperācijas veikalā.

## «Kamēr cilvēks dzied, viņš dzīvo...»



Šīs dzejas rindas, kas būtiski atklāj latviešu tautas sūtību, pieder latgalietim — dzejniekam Andrim Vejanam. Šīs dzejas rindas pie Rudzātu vidusskolas mūzikas kabinetā durvīm pavada un sagaida katru skolēnu.

Vidusskolā strādā pedagogs kordinģents, kuru pagasta pašvaldības vadītājs nosauca par ciema kultūras dvēseli. Arī pašlaik, kad līdz ar pārmaiņām laukos, izjūcis pagasta jauktais koris, kas dziedāja divos dziesmu svētkos, kad nav deju kolektīva, kad nav pat vecās kluba zāles, kuru izdemolēja ne jau kas cits, bet pašu cilvēki. Kad, sadalot paju sabiedrības mantu, no skolas paņēma un pārdeva arī klavieres, kuras savulaik kolhozs bija nopircis skolai. Aizveda uz kādām mājām, kur, kā stāsta zinātāji, tās «klusē» un ir tikai mēbele, kas liecina par saimnieku turīgumu.

Bet lai paliek šis skumjšais ievads. Problēmas jau tāpēc ir, lai tas risinātu. Kad par pagasta kultūras lietām runāju ar vietējās vidusskolas skolotāju Jāzēpu SKUTELI (arīlā), viņš teica:

— Protams, kultūras apsūkumu var izskaidrot ar finansiālām grūtībām. Taču daudz kur esam vainojami paši. Jā, lauku apstākļi bija un paliks nemainīgi. Ja gribam rosināt cilvēkus kaut vai uz kora dziedāšanu vai citu pašdarbību, tad šie cilvēki uz mēģinājumiem jāatved un jāaizved vakaros mājās. Tas tagad maksā dārgi, nav arī tāda transporta, jo tobrīd, kad dalīja mantu, neviens neaizdomājās tiktāl, ka labu autobusu varētu nopirkt pagasts. Ka pagastam tas ir visvajadzīgākais.

Visu vainu tomēr nevar novelt uz naudas trūkumu. Es gribētu, lai pagasta padomes

deputāti būtu nedaudz vērīgāki pret kultūru. Jo daba nemil tukšumu. Ja agrāk koncertus apmeklēja daudzi, tad tagad daudzi «spīto» ap alkohola tirgotavām.

Mēs, smeldzīgi noskatāmies uz to būdiņu, ko uz ātru roku savulaik sameistaroja, lai klausītos Rozenštrauha koncertu. Estrādi celt tikai solīja. Šobrīd gan runas par estrādes būvi pieklusušas. Taču to vajadzētu darīt. Kaut vai tāpēc, ka pagastā, izņemot skolu, nav vietas, kur rīkot pasākumus, diskotēkas jauniešiem. Un ko tur slēpt. Iet uz diskotēku iereibušam tagad ir moderni un vispārpieņemta lieta. Taču skola nav tā vieta, kur atpūsties šādiem cilvēkiem, tāpēc arī skolas administrācija nelabprāt ļauj zālē rīkot atpūtas sarīkojumus.

Ja būtu brīvdabas estrāde, varētu atbraukt teātri, ansambli, kori. Lauku cilvēki uz teātriem nebrauc, bet pašu mājās taču tos skatītos.

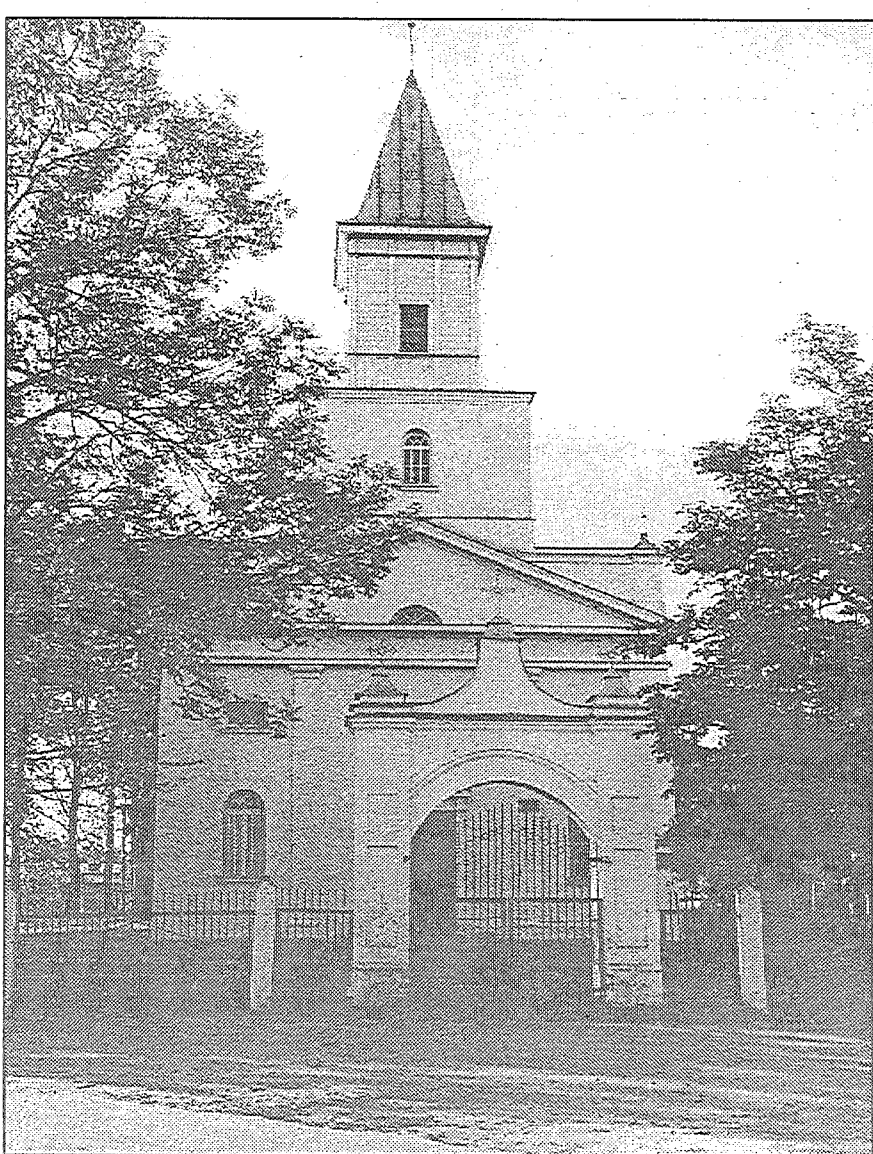
Uz dzīvi jāraugās ar perspektīvu un optimismu. Ja skolā patlaban ir koris, kas piedalījās skolēnu dziesmu svētkos, tad es šo kori novadišu arī līdz pieaugušo dziesmu svētkiem. Pat tad, ja tajā neiesaistīsies pieaugušo balsis. Ja man palīdzēs pašvaldība, tad mēģināšu atjaunot arī jaukto kori pieaugušajiem.

Daudzi pašreizējie Rudzātu vidusskolas jaunieši paliks savās tēva mājās. Gribētos, lai viņiem, arī pieaugušiem esot, nepietrūkst garīguma, savas tautas kultūras mīlestības un, protams, kora dziesmu. Es mēģināšu viņiem palīdzēt.

Ko tur noliegt. Arī man kādreiz uzņākt depresija, jo es redzu, ka pagasta cilvēki attālinās no kultūras un garīguma. Taču nedrīkst ļauties depresijai ne man, skolotājam, kuram no savas niecīgās algas vajag noskatot skolas vecās klavieres, lai varētu bērniem mācīt mūziku, ne arī zemiekiem, kuriem rudenī no savas necilās peļņas bērni skolai jāapgādā.

Materiāli mums visiem ir grūti. Tāpēc vēl jo vairāk mēs nedrīkstam sevi apzagt garīgumā. Vismaz šīs vērtības ir jāsaglabā, jāciena, jālolo un jārada no jauna, ja tās laika gaitā ir sarukušas.

## Rudzātu baznīca



Pagasta centrā atrodas Rudzātu katoļu baznīca. Tā uzbūvēta 1913. gadā, par celtniecības materiāliem izmantojot nojaukto Stimienes baznīcu, kas bija uzcelta 1757. gadā. Baznīcu iesvētīja 1913. gadā.

Vēstures materiālos ir informācija, ka baznīcu cēlis grāfs Zēbergs. 30. gadu beigās bijusi iecerēta jaunas baznīcas būvniecība. Būvmateriālus vācīs prāvests A.Čamans. Tagadējais Rudzātu draudzes prāvests Pēteris Onckulis atceras, ka akmeņus, kokmateriālus, cementu devuši vietējie zemnieki. Diemžēl pāri Rudzātiem pāri gājušas kara vētras, daļa celtniecības materiālu tikusi izvazāta, daļa — sabojājusies. Kad pie varas nāca komunisti, par jaunas baznīcas celtniecību draudze neuzdrošinājās pat domāt.

Materiālus sagatavoja Aina Iljina, fotogrāfeja Jānis Silickis

## Ingus Buks par iespaidiem Francijā

Ingus Buks ir pirmais Latvijas ūdensslēpotājs, kas piedalījās pasaules čempionātā.



Pēc atgriešanās no Francijas, kur Ingus trenējās un sportoja gandrīz mēnesi, piedaloties Eiropas un pasaules čempionātos, viņš pastāstīja:

— Eiropas čempionātā ieguvi 17. vietu. Pēc tam notika starptautisks turnīrs, kurā izcīnīju 3. vietu un laboju gan personisko, gan Latvijas valsts rekordu slalomā — 4/58/11.

Pēc tam nedēļu trenējos un atpūtos Francijā. Sekoja pasaules čempionāts, kur ļoti spēcīgā konkurencē izcīnīju 20. vietu — 4,24/58/12. Pietrūka puspunkta, lai iekļūtu finālā.

Gandarijums ir liels. Jau tāpēc vien, ka esmu pirmais Latvijas sportists, kas piedalījās pasaules čempionātā ūdensslēpošanā. Ir gūta arī sacensību pieredze, radusies lielāka ticība savām spējām. Ir vēlēšanās daudz nopietnāk trenēties.

Nedaudz par to, ko es redzēju, izjutu un dariju Francijā. Dzīvoju Šveices privātklubā. Šveiciešiem Francijā ir daudz šādu klubu, kur trenējas sportisti. Par visu, arī par treniņiem, bija jāmaksā. Neskatoties uz savām ierobežotajām finansu iespējām, esmu apmierināts, jo izjutu to augsto organizatorisko līmeni, kāds ir pasaules mēroga sacensībām, draudzīgo gaisotni, kas valda starp dažādu valstu sportistiem. Nedaudz pabiju arī Šveicē, jo man ir izveidojušās

draudzīgas attiecības ar kādu šīs valsts sportistu. Apmeklēju arī Monako, peldējos Vidusjūrā. Vienā vasarā un vienu sportistu — tas ir daudz un dod optimizmu. Es sirsnīgi pateicos visiem sponsoriem, draugiem un Jānim Kokinam. Bez viņiem man šādas iespējas nebūtu.

Tagad domāju par to, kādi mēs būsim nākamajā sezonā. Skaidrs, ka pa ziemu visiem daudz jātrenējas, lai uzlabotu fizisko sagatavotību. Skaidrs arī tas, ka vismaz četri sportisti, kuri trenējas Jāņa Kokina privātklubā, nākamgad varētu braukt uz Eiropas čempionātu, kas notiks Dānijā. Bet visu izšķirs nauda.

No sportista viedokļa raugoties, mūsu klubam, nekas nav zaudēts. Ja izdosies nodibināt draudzīgas attiecības ar Šveices ūdenssporta klubu, tad būs reāla iespēja apmainīties ar treniņespējām un labāk sagatavoties nākamajai sezonai. Šveicieši to vēlas, bet mums visu noteiks sponsoru labvēlība vai vienaldzība.

Ir ticība, ka 2000. gada Olimpisko spēļu programmā būs iekļauta ūdensslēpošana. Tad, varbūt, valsti mainīsies attieksme pret šo sporta veidu.

Un tomēr... Neskatoties uz daudziem «bet», ir radusies ticība sev un savam klubam.

A. Iljina

Attēlā: slēpo I. Buks.

## Valsts ieņēmumu dienests apspriežas

Septembra nogalē Daugavpilī notika Valsts ieņēmumu dienesta reģionālā sanāksme, kurā piedalījās pārstāvji no vienpadsmit Austrumlatvijas rajoniem. Sanāksmē bija pārstāvēti arī ieņēmumu dienesta Preiļu rajona nodaļa. Tā priekšniece Lilija Ostrovska pastāstīja, ka sanāksmes pirmajā daļā nodaļu darbinieki tikās ar VID vadību un par dažādiem aktuāliem jautājumiem runāja ar Valsts ieņēmumu dienesta priekšnieku Imantu Griķi, nodokļu kontroles departamenta direktoru Jevgeņiju Ostasčovu, finansu izziņas departamenta inspektoru Uģi Liepu, muitas departamenta direktora vietnieku Andreju Runci un valsts ieņēmumu dienesta nodaļu darba organizācijas revīzijas pārvaldes priekšnieku Austri Kalniņu.

Tikšanās turpinājumā tika organizēta preses konference, kurā informatīva rakstura ziņojumus sniedza VID sabiedriskās sakarismes daļas priekšnieks Raits Averāts un VID preses sekretāre Liesma Kalve. Ar savas sistēmas struktūru, problēmām un attīstības perspektīvu iepazīstināja dienesta priekšnieks Imants Griķis. Par nodokļu kontroles darba pilnveidošanas jautājumiem žurnālistiem stāstīja departamenta direktors Jevgeņijs Ostasčovs. Bija informācija par muitas darba rezultātiem, sasniegumiem un problēmām, par finansu izziņas darbu. Par savu nodaļu problēmām stāstīja nodaļu vadītāji.

Kā, salīdzinājumā ar pārējiem Austrumlatvijas rajoniem, izskatās Preiļi? Esam visai neliels rajons ar samērā mazu ražošanu. Tāpēc arī skaitļi nav tik iespaidīgi kā, piemēram, Jēkabpīlī vai Rēzeknē. Ja kaimiņu rajonos nodokļu parādu kopsumma sniedzas pat vairākos miljonus latu, mūsu rajona piecu lielāko nodokļu nemaksātāju (SIA «Līvānu būvmateriāli», zemnieku saimniecība «Jaunaglona», a/s «Līvānu māja», Preiļu KSS, Līvānu MCVU)

parādu summa ir tikai nedaudz vairāk kā 169 tūkstoši latu. Lielāko nodokļu maksātāju pulkā Preiļu rajonā ir rajona skolu valde, paju sabiedrība «Turība», Līvānu virsmehānicība, SIA «Būvmateriāli», rajona centrālā slimnīca, Preiļu un Līvānu patērētāju biedrības, Latvijas pasta Preiļu nodaļa, Preiļu pašvaldības uzņēmums «Siltums», SIA «Agroapgāde», Līvānu pašvaldības uzņēmums «Siltumtīkli», rajona policijas nodaļa un daži citi.

Jautājums, kas skar muitas darbu, situācija Preiļu rajonā atšķiras vēl krasāk, jo mums nav tiešas robežas ar kaimiņvalstīm. Tāpēc kopsavilkumā par muitas departamenta muitas kontroles darba rezultātiem redzam, ka līdz šī gada septembrim pārbaudīto laikā saukta pie administratīvās atbildības tikai viena juridiska un sešas fiziskās personas, no kurām iekasēti četri simti latu soda naudas.

Pēc ieņēmumu dienesta muitas departamenta zinām mūsu rajona maksājumu budžetā ir nedaudz vairāk par 134 tūkstošiem latu, apgrozījuma nodokļa summa ir 57, bet pievienotās vērtības nodokļa summa — 47 tūkstoši latu. Akcīzes nodoklis — 6,837 tūkstoši latu. Jāpiezīmē, ka šī summa ir par vieglajiem automobiļiem. Bet muitas nodoklis kopā samaksāts 23,04 tūkstošu latu apmērā.

Droši vien visus interesēs fakts, ka finansu izziņas departamenta darbības rezultātā šī gada pirmajā pusgadā vien ierosinātas trīsdesmit četras krimināllietas — par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, par informācijas nesniegšanu, par grāmatvedības dokumentu slēpšanu vai zādību, par kontrabandu, dienesta viltojumu, par mantas piesavināšanos, par varas vai dienesta pilnvaru pārsniegšanu, zīmogu viltošanu, par ieroču nelikumīgu glabāšanu. Tas ir daudz vai maz, tika atļauts spriest pašiem.

L. Kirillova

## Krosu sezona ir sākusies

4. oktobrī rudens lapu zelta pielīkušajos Preiļu parka celiņos zibēja zēnu un meiteņu kājas. Rajona skolu jaunie krosisti noskaidroja spēcīgākos skrējējus, kuri pēc 10 dienām samēros savus spēkus ar citu rajonu ātrāko kāju īpašniekiem Rīgā.

Pēdējo gadu jaunievedums, rudens krosa stafetes, ir guvis atsaucību skolu vidū. 23 komandas 6.-7. klašu grupā, 19 komandas 8.-9. klašu grupā un 8 komandas vidusskolu grupā (neatbrauca vienīgi Aglonas ģimnāzijas skrējēji) radīja spraigu konkurenci un atnesa arī pa kādam pārsteigumam.

Ja pamatskolu konkurencē Annas Ivbulas gatavotie Dravnieku jaunie skrējēji abās grupās jau otro gadu pēc kārtas nesastapa nopietnu pretestību, tad vidusskolām favorītiem nāksies samierināties ar jauna konkurenta parādīšanos — Anatolija Pupica teicami sagatavoto Aglonas vidusskolas komandu.

### Vidusskolām

6.-7. klašu grupā (3 zēni + 3 meitenes x 800 m): 1. vietā Aglonas vidusskola — 16 min. 33 sek., 2. vietā Preiļu 2. vidusskola — 16 min. 56 sek., 3. vietā Preiļu 1. vidusskola — 16 min. 57 sek.

Uzvarētāju komandā — Intars Mežinieks, Kaspars Daniļevičs, Aleksandrs Žurovs, Amita Šatilova, Tamāra Krasina, Margarita

Poplavska.

8.-9. klašu grupā (3 zēni + 3 meitenes x 1000 m): 1. vietā Preiļu 1. vidusskola — 19 min. 55 sek., 2. vietā Līvānu 1. vidusskola — 19 min. 57 sek., 3. vietā Aglonas vidusskola — 20 min. 57 sek.

Uzvarētāju komandā — Ainārs Turčinskis, Intars Salenieks, Raivis Madelāns, Oksana Jakovļeva, Kristīne Mūrniece, Evija Vaivode.

10.-12. klašu grupā (3 zēni + 3 meitenes x 1500 m): 1. vietā Preiļu 1. vidusskola — 33 min. 27 sek., 2. vietā Vārkavas vidusskola — 34 min. 28 sek., 3. vietā Riebiņu vidusskola — 35 min. 37 sek.

Uzvarētāju komandā — Valdis Pusvācietis, Viktors Haritonovs, Edgars Leonovičs, Eva Petrāne, Līga Litavniece, Iveta Kokoriša.

### Pamatskolām

6.-7. klašu grupā (3 zēni + 3 meitenes x 800 m): 1. vietā Dravnieku pamatskola — 16 min. 47 sek., 2. vietā Rožupes pamatskola — 17 min. 1 sek., 3. vietā Priekule pamatskola — 17 min. 17 sek.

8.-9. klašu grupā (3 zēni + 3 meitenes x 1000 m): 1. vietā Dravnieku pamatskola — 20 min. 50 sek., 2. vietā Priekule pamatskola — 21 min. 45 sek., 3. vietā Rožupes pamatskola — 22 min. 20 sek.

## Šodien soļotāji sabrauc Preiļos



Sacensības seko sacensībām, un, kara terminoloģijā runājot, bieži iznāk cīnīties divās frontēs. Kamēr rajona pieaugušo izlase Latgales novada sporta spēlēs Rēzeknē paveica šķietami neiespējamo — komandu cīņā uzvarēja Daugavpils pilsētas vieglatlēti, tikmēr soļotāji ne mazāk dūšīgi cīnījās trīs dienu starptautiskajā J. Daliņa veltītajā soļojumā Rīgā — Murjāni — Ogre.

Sporta klubu «Cerība» vīru konkurencē šoreiz pārstāvēja vienīgi Vjačeslavs Grigorjevs un to darīja godam, izcīnot kopvērtējumā 2. vietu aiz valsts spēcīgākā gargabalu soļotāja Modra Liepiņa un revanšējoties valmierietim Sergejam Lapsam par «svaigo» zaudējumu Latvijas čempionātā 30 km soļojumā. Trīs dienās nosolīti 97 kilometri, kājas vienās tūznās, tomēr gandarījums un iegūta atziņa, ka ieguldītais darbs nevar nest augļus.

Šo pašu distanci, tikai nomainot vienu otru, veica arī jaunie soļotāji no Latvijas novadu komandām. Latgales novada koman-

das jaunos soļotājus cīņā raidīja Galēnu pamatskolas skolotājs Jānis Upenieks. Viņa audzēkņi Inga Erte, Vija Čaunāne un Pēteris Erts, piepalīdzot jēkabpiliešiem, kopvērtējumā bija trešie. Uzvarēja tukumnieces Anitas Liepiņas vadītā Kurzemes novada komanda. Gan tukumniekus, gan ogrēniešus, gan mūsu pašu «Cerības» cerīgākos soļotājus šodien varat redzēt Preiļos, ja nāksiet skatīties 1. jūdzes soļojumu SK «Cerība» stadionā plkst. 15.00. Iespējams kāds no viņiem tiks trūksties pagājušā gada šīs sacensības sasniegtajam Latvijas rekordam. Svētdien no plkst. 10.00 spēcīgākos valsts soļotājus varēsiet redzēt ātri pastaigājoties Preiļu pilsētas ielās. Jūsu atbalsts viņiem ir nepieciešams.

Jāzeps Lazdāns,

SK «Cerība» vieglatlētikas treneris

Attēlā:

● SK «Cerība» cerības Vjačeslavs Grigorjevs, Normunds Piebalgs, Aigars Salenieks (no kreisās).

### Lauku darbu kalendārs oktobrim

- 7.-11. oktobris. Stāda ziemas kļipokus, kociņus un krūmus.
- 7.-22. oktobris. Vāc saknāugus, rudens un ziemas ābolus.
- 11. oktobris. Nogriež galvīnkāpostus.
- 17.-22. oktobris. Ēvelē un skābē kāpostus.
- 17.-23. oktobris. Izved un ārdā kūtsmēslus.
- 23.-25. oktobris. Nogriež vēlos kāpostus; saliek prlekšlogus; mazgā velu; noliek vasaras drēbes.
- 17.-31. oktobris. Uzar (uzrok) zemi pavasara sējai.
- 26.-31. oktobris. Kauj nobarotos lopus un putnus.

## Geomagnētiskā vētru diēnas

7., 12., 17., 24., 26. oktobrī.

# Televīzijas programma

## Sestdiena, 7. oktobris

### LATVIJAS TV I

10.00 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.20 Pasaules mode. 10.45 Muzikāli izklaidējošs rīts bērniem Pie Otto. 11.05 Skabargas konkurss Lieliskā vecmāmiņa. 12.00 Mīlestība sāp. 26. sērija. 12.50 Globuss. 13.20 E.Darziņa mūzikas skolai - 50. 17.40 Bustera pasaule. 6. sērija. 18.00 Ziņas. 18.10 Mīlestība sāp. 27. sērija. 19.00 Mirkli. 19.10 Bērniem. 19.25 Op.5. 19.55 Ķirurgi. 19. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Tādi esam. 21.45 Vakarā intervija. 22.10 Diva. 23.00 Kas notiek, ja platmalī nēsā maijā... Poļijas mākslas filma.

### LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 11.00 TV veikals. 11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristīgā programma. 12.30 Angļu valoda. 1. nod. 12.50 Franču valoda. 1. nod. 13.10 Vācu valoda. Ievadnodarbība. 13.25 Vācu valoda. 1. nod. 13.40 Itāļu valoda. Ievadnodarbība. 17.00 Mazajiem par zvēriņiem. 17.20 No cikla Kalns. 17.50 Bērni ceļojumā. 18.45 Paradīzes pludmale. 80. sērija. 19.10 Olīti. 19.45 Ziņas. 19.55 Latloto. 20.05 Pasaules meistarsacīkstes motobraukšanā pa apli. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Apsveikumu koncerts Daudz laimes! 22.40 E iela. 306. un 307. sērija. 23.30 Dāmu klubs.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 9.30 Rīta agrumā. 10.00 Kas mums garšo... 10.50 Cīrka izklaidējoša izrāde. 12.00 Glezniecība: 12.30 Dialogs. 12.50 Vakarā ciematā Dīkaņas tuvumā. Mākslas filma. 14.00 Ziņas. 14.15 Automobilis un es. 14.50 Dzīvnieku pasaulē. 15.30 Logs uz Eiropu. 16.00 Kādreiz. 16.10 Laimīgs gadījums. 17.00 Laiks. 17.20 Sestdienas kinovakars. 17.50 Nikītas Mihalkova retrospekcija. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Reilijs - spiegu karalis. 11. sērija. 21.55 Atjautības ātrumsa-censības. 22.30 Pamatinstinkts. ASV piedzīvojumu filma. 23.00 Ziņas. 23.10 Pamatinstinkts. Turpinājums.

## Svētdiena, 8. oktobris

### LATVIJAS TV I

9.00 Province. 9.45 Namdaris. 10.05 Skabargas pielikums Garā plāpa. 10.20 Uzmini nu! 11.20 Mīlestība sāp. 27. sērija. 12.10 Verni-

sāza rāda... 12.40 Festivāla Kamer-mūzikas dienas atklāšanas koncertā. 17.00 Kaujas lauks. Dok. filma. 1. daļa. 18.00 Ziņas. 18.10 Kaujas lauks. 2. daļa. 19.10 Bērniem. 19.30 TV - puikām un meitenēm. 19.35 Dziesma manai paaudzei. 19.55 Flinstonī. 87. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.20 Mūsu kinonedēļa. 21.30 Mikrofona TV vakars. 23.00 Ar dziesmu par dzīvi.

### LATVIJAS TV II

8.00-11.00 Picca TV. 14.30 LJBL meistarsacīkstes. 15.45 Katedrāļu laiks. 16.40 Zaļo gaismu - dziesmām! 17.30 Kausu ieguvēju kausa izcīņa rokasbumbā. 18.45 Paradīzes pludmale. 81. sērija. 19.10 Nedēļas nogale. LTS. 19.45 Ziņas. 20.00 5 minūtes. 20.05 Worldnet piedāvā... 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Šveices pasaule. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 85. sērija. 23.10 NTV-5.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

7.00 TV modinātājs. 9.30 Kamēr visi ir mājās. 10.00 Rīta zvaigzne. 10.45 No pirmavotiem. 11.00 Kalpoju Krievijai! 11.30 Spēlējiet, harmonikas! 12.00 Ciema Lukošino reitings. 12.40 Zirgs - mans draugs. TV seriāls. 1. sērija. 13.10 Smieklu panorāma. 14.00 Ziņas. 14.15 Klasikas stunda. 15.10 Ceļotāju klubs. 16.05 Mult. filma. 17.00 Ziņas. 17.20 Futbola apskats. 17.50 Dziesma-95. 18.35 Krievijas multiplikācijas labākie darbi. 18.55 Dubultsiens. ASV piedzīvojumu filma. 21.00 Svētdiena. 22.00 Reilijs - spiegu karalis. 12. sērija. 23.00 Ziņas. 23.10 Mīlestība no pirmā acu skatiena.

## Pirmdiena, 9. oktobris

### LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 16.30 Province. 17.15 Mult. filma. 17.30 Ziņu dienests piedāvā... 18.00 Ziņas. 18.10 Nezināmajam dievam. 2. sērija. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.30 Saimnieks. 20.00 Zebra. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Sensācija. 6. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Mūsu kinonedēļa. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Mēs atkal esam savās mājās... Atjaunotajā Latvijas Nacionālās operas namā - teātra veterāni.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 18.15 Noziegumam pa pēdām. 85. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Jautājums pēc

būtības. 19.45 Ziņas. 20.00 DPU Multimediju centrs piedāvā... 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Šajā pusē. 22.40 E iela. 308. un 309. sērija. 23.30 Paradīzes pludmale. 82. un 83. sērija.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Brīnumu lauks. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 V.Poznera autorraidījums Mēs. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Bagzs. 2. sērija. 21.50 Pirms un pēc... 22.45 Tvīnpīka. ASV teleseriāls. 23.00 Ziņas. 23.10 Tvīnpīka. Turpinājums.

## Otrdiena, 10. oktobris

### LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Sensācija. 6. sērija. 9.50 Rīt, parīt, aizparīt... 9.55 Mielasts ar Mārtiņu Vincentā. 10.15 Zīmes. 16.30 Teātru jaunumi. 16.50 No TV videofondiem. 17.30 Ziņu dienests piedāvā... 18.00 Ziņas. 18.10 Kamerkoru festivāls. 19.00 Mans būs mans. 19.10 Mūzikas ziņas bērniem. 19.30 Skats no malas. 19.55 Ķirurgi. 20. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Aci pret aci. 21.45 Ezera sonāte. Mākslas filma. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Ezera sonāte. Turpinājums. 23.20 Viru kora Ķekava koncerts.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.00 TV veikals. 17.30 Vācu valoda. 2. nod. 17.45 Vācu valoda. 3. nod. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 Zinātnes problēmas. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Kurzemes TV. 19.45 Ziņas. 20.00 Via Baltica. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 E.Darziņa dziesmas. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 86. sērija.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 V.Poznera autorraidījums Mēs. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Nikītas Mihalkova filmu retrospekcija. Pieci vakari. 22.40 Maskava. Kremli. 23.00 Ziņas. 23.10 50/50. 24.00 Tvīnpīka. ASV teleseriāls.

## Trešdiena, 11. oktobris

### LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Ķirurgi. 19.

sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Mans būs mans. 9.40 Skats no malas. 10.05 Dziesma manai paaudzei. 16.30 Saimnieks. 17.00 Aiz priekšvara. 17.30 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.10 No TV videofondiem. 18.50 Svešinieki šeit. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.25 Mūzikas ziņas. 19.40 Nedēļas vidū. 19.55 Flinstonī. 88. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 Tīģeru zelts. Mult. filma pieaugušajiem. 22.00 Imanta diena Vecpiebalgā. 2. daļa. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Imanta diena Vecpiebalgā. Turpinājums.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.35 Angļu valoda. 2. nod. 17.55 Franču valoda. 2. nod. 18.15 Noziegumam pa pēdām. 86. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Zemgales TV. 19.30 Ēterā - Kurzemes TV. 19.45 Ziņas. 20.00 Vizīte. 20.20 Problēma stopkadrā. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Dzīvīte, dzīvīte... 22.55 E iela. 310. un 311. sērija. 23.45 Šokejošais šovs.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.15 Tropu meitene. 9.05 Tēma. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 E.Rjanzanova autorraidījums Pjotrs Todorovskis. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Futbols. Krievijas izlase - Grieķijas izlase. 22.30 Preses klubs. 23.00 Ziņas. 23.10 Preses klubs. 23.30 Tvīnpīka.

## Ceturtdiena, 12. oktobris

### LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Ķirurgi. 20. sērija. 9.25 Rīt, parīt, aizparīt... 9.30 Namdaris. 9.50 Dzīvīte, dzīvīte... 16.30 Op.5. 17.00 Ar dziesmu par dzīvi. 17.45 Nedēļas vidū. 18.00 Ziņas. 18.10 Zemes hronika. Dok. filma. 18.40 No TV videofondiem. 19.15 Tīņi trako. 20.00 Teātru jaunumi. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Nezināmā Latvija. 22.05 Kriminālieta diviem. 18. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kriminālieta diviem. Turpinājums. 23.15 Pasaules mode.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 16.30 TV veikals. 17.00 Saeimas frakciju viedokļi. 17.45 Hameleonu rotaļas.

118., 119. un 120. sērija. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Ēterā - Kurzemes TV. 19.30 Mult. filma. 19.45 Ziņas. 20.00 Problēma stopkadrā. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Vācijas spoguļis. 22.25 Latvijas meistarsacīkstes hokejā.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.10 Tropu meitene. 9.00 Futbols. Krievijas izlase - Grieķijas izlase. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Loto spēle Miljons. 19.00 Viens pret vienu. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Nikītas Mihalkova filmu retrospekcija. Dažas I.Oblomova dzīves dienas. 23.15 Ziņas. 23.25 Muzikāli izklaidējošs raidījums. 0.05 Tvīnpīka. ASV teleseriāls.

## Piektdiena, 13. oktobris

### LATVIJAS TV I

8.00 Rīta bums. 9.00 Kriminālieta diviem. 18. sērija. 10.00 Rīt, parīt, aizparīt... 10.05 Vizīte. 10.25 Tā esot bijis, tā varētu būt... 10.40 Nezināmā Latvija. 16.30 Vernisāža rāda... 17.00 Mūzikas ziņas. 17.15 Tīņi trako. 18.00 Ziņas. 18.15 Mīlestība sāp. 28. sērija. 19.10 Bērniem. 19.25 Deju vasaras atspulgi. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Skatuve piedāvā... 21.20 Spēlmaņu cilts. 21.50 A.Ostrovskis. Ienesīga vieta. Dailes teātra izrāde. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Ienesīga vieta. Izrādes turpinājums.

### LATVIJAS TV II

6.45-10.00 Picca TV. 17.10 Angļu valoda. 2. nod. 17.30 TV veikals. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.20 Dienas tēma. 19.45 Ziņas. 20.00 Kinotornis. 20.30 TV Polonia. 21.00 NTV-5. 22.00 Ziņas. 22.10 Hameleonu rotaļas. 121., 122. un 123. sērija. 23.25 Mikrofona nakts programma.

### KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV

8.00 Ziņas. 8.10 Tropu meitene. 9.00 Viens pret vienu. 17.00 Ziņas. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Mežoni-gais lauks. 18.25 Cilvēks un likums. 18.55 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.45 Nikītas Mihalkova filmu retrospekcija. Radi. 22.25 Skatiens. 23.15 Ziņas. 23.25 Siesta. Melodrama.

# Deputātu kandidātu reitings — plusiņš, plusiņš, minusiņš...

♦ **Pēdējo pirmsvēlēšanu nedēļu kaislības jau aizvirmojušas, atstādamas pirmās pēcvēlēšanu nakts satraukumus un pārsteigumus. Balsis saskaitītas, 6. Saeimas krēslī puslīdz draudzīgi sadalīti. Kamēr uzvarētāji un mazāk veiksmīgie politiskie konkurenti tagad pērk un pārdod gan savas, gan citu pārliecības un uzskatus, lai tikai tiktu valdībā, mēs varam saskaitīt plusiņus un minusiņus, ko vēlēšanu listēs esam likuši gan deputātu kandidātiem no pašu rajona, gan saviem miluļiem no politiskā Olimpa.**

Tātad — mūsu rajona laudis kandidēja Latvijas Zemnieku savienības, Latvijas Kristīgo demokrātu savienības un Latgalē Latgales Demokrātiskās partijas apvienotajā sarakstā.

**Viktora Jonāna** kandidatūra nekādas atzīmes nebija saņēmusi 556 zīmēs, 288 reizes viņam bija pielikti krustiņi un 123 reizes minusiņi.

**Pēterim Znotiņam** šie skaitļi bija attiecīgi 653, 190 un 124, bet **Andrejam Naglim** — 583, 261 un 123. Bez tam par šiem kandidātiem umās bija iemestas 772 negrozītās zīmes.

Latvijas Vienības partijas sarakstā, kas tik braši iesojis politiskajā arēnā, Preiļu rajonu pārstāvēja viens vienīgs kandidāts. Un tas bija **Bronislavs Laizāns**. Viņa krājumā ir 1720 negrozītās vēlēšanu zīmes, 334 grozītās zīmes pret viņa kandidatūru nav izdarītas nekādas atzīmes, bet ir arī 534 plusi un 116 minusi.

Preiļu rajons kupli pārstāvēts bija arī Demokrātiskās partijas **Saimnieks** listē. Mūsu kandidāti bija **Jānis Anspoks**, **Atis Sedvalds** un **Visvaldis Gercāns**. Katram no viņiem kontā ir 1219 balsis no negrozītajām zīmēm.

Grozītajās zīmēs pret J.Anspoka kandidatūru nekādas atzīmes nebija izdarītas 1022 zīmēs, bija 304 plusi un 144 minusi. Atim Sedvaldam toties šie skaitļi bija sekojoši: 994, 255 un 221, bet Visvaldim Gercānam — 986, 279 un 205.

Latvijas Nacionāli Demokrātisko partiju pārstāvēja jerskietis **Jānis Kovaļevskis**. Par viņu nodotas 15 negrozītās zīmes, nekādas atzīmes nav izdarītas 6 grozītajās zīmēs un ir 10 plusiņi.

Tautsaimnieku politiskās apvienības «Tautsaimnieks» pārstāve **Marta Znotiņa** savākusi 86 balsis no negrozītajām zīmēm. 78 zīmēs pret viņas kandidatūru nav bijušas nekādas atzīmes. Viņas kontā arī 25 plusiņi un 8 minusi.

Savienību «Latvijas ceļš» pārstāvēja Preiļu pilsētas mērs **Oļegs Hļebņikovs** un savāca 1214 balsis no negrozītajām zīmēm. Par viņu nobalsojis arī 1671 vēlētājs, kas iemetis urnās grozītās zīmes. Hļebņikova kontā ir 282 plusi un 523 minusi.

Visiem labi zināmais dakters **Juris Urtāns** startēja Latvijas Nacionāli Konservatīvās partijas — LNNK un Latvijas Zaļās partijas sarakstā. Viņa kontā 264 un 287 balsis, kā arī 154 plusiņi un 46 minusiņi.

Lūk, tik celti un pelti ir Preiļu zemes politiskie praviši mūsu pašu skatījumā. Bet tagad vēl par dažiem visus interesējošiem skaitļiem un faktiem.

Pirmais, kas uz rajona vēlēšanu komisiju atveda vēlēšanu rezultātu protokolus, bija Preiļu pagasts. Jāteic, ka izdarīja to jau 2. oktobrī pulksten 12 un 20 minūtes (*un bez kļūdām!*). Toties pēdējie bija abi Līvānu iecirkņi, kas ar dokumentiem Preiļos ieradās tikai 3. oktobrī pulksten 12.

Rajonā par nederīgām tika atzītas 147 vēlēšanu

aploksnes. 7 no tām bija saplēstas. 129 aploksnēs bija vairāk kā viena dažāda satura vēlēšanu zīme, bet 11 aploksnēs — vairāk kā viena vienāda satura vēlēšanu zīme.

Lai gan daži vēlētāji tomēr balsojuši, kopumā rajonā 0 procentus ieguvuši šādi saraksti: partija «Mūsu zeme» un «Pretkomunistu apvienība», Latvijas Liberālā partija un Demokrātu partija, arī Latvijas Nacionāli Demokrātiskā partija.

Kādu kripatiņu labāk — vienu procentu vēlētāju balsu savākuši Maznodrošināto politiskās apvienības un Latviešu neatkarības partijas, Latviešu zemnieku savienības, Latvijas Tautas Frontes, kā arī Tautsaimnieku politiskās apvienības «Tautsaimnieks» saraksti.

Bet, lūk, mūsu miluļi politiskajā Olimpā. Pirmajā vietā ar 1875 plusiņiem ir **Anatolijs Gorbunovs** (viņam tikai 117 minusi). Otrajā vietā **krampīgais Jānis Ādamsons** ar 1643 plusiem un 122 minusiem. Trešajā vietā «Latvijas ceļa» **lokomotīve Māris Gailis** — 1212 plusi un 295 minusi. Ceturtajā vietā ir **Zigerista un Kostandas tandēma otrā puse**, tas ir, **Odisejs Kostanda**. Viņam neesam pažēlojuši 1188 plusus un 90 minusus. Nav aizmirsts arī savā laikā mūsu rajonā visai populārais **Alfrēds Čepānis** — 797 plusi un 145 minusi.

Jā, vēlēšanas garām, balsis saskaitītas. Nu tikai jāgaida, kad kā debusu manna kritīs kandidātu skaistie solījumi. Kaut nu laika apstākļi būtu pietiekami labvēlīgi, jo draids vējiņš visus tos debusu labumus var aizpūst arī uz ziemeļiem, dienvidiem vai arī tukšajiem austrumiem... Nu kā tajā dziesminā, vai ne?

**Vēlēšanu rezultātus ieskatījās**  
**Lidija Kirillova**

## Pirmajai tautskolai Latgalē — 150 gadi

Nobeigums.

Gāja gadi. Vārkavas astoņgadīgās skolas skolēni čakli mācījās skolā, strādāja savā izmēģinājumu laucīnā un dzimtā kolhoza tīrums.

Pienāca arī 1976. gads. Tas bija laiks, kad valdība uzskatīja, ka lauku skolas sakarā ar mazo bērnu skaitu jālikvidē. Slēdza arī Vārkavas astoņgadīgo skolu, kurā tajā laikā mācījās 68 skolēni.

Skolā gadu vēl skanēja bērnu čalas, jo pašiem mazajiem ceļš uz Preiļiem vai Upmalu bija tāls un grūts. Tad apkusa arī tās. Skolas ēkā iekārtoja veikalu un kolhoza ēdnīcu. Mazi un lielāki vārkavieši mēroja ceļu uz Preiļiem un uz Vārkavas vidusskolu.

Ar dzelteno lapu, ar sārto ābolu un pilādžu ķekaru atnāca 1989. gada rudens. Mūsu pusē šis rudens bija īpaši ilgi un cerīgi gaidīts. Ieskanējās vairāk kā 10 gadus klusējušais skolas zvans. To jaunajai skolai uzdevināja skolotāja Anna Spūle, kas ilgus gadus bija skolojusi vārkaviešu paaudzes un saglabājusi šo vārdus kā svētumu, kā simbolu.

Iesākumā Vārkavā tika izveidots bērnu dārzs un sākumskola ar divām klasēm — 13 skolēniem. 1993. gadā bērnu dārzs tika likvidēts un Vārkavas skola — bērnu dārzs pārtapa par Vārkavas pamatskolu.

Pašlaik skolā ir atvērti 8 klašu komplekti, kurās mācās 73 skolēni. Nākamgad darbosies arī 9. klase. Palielinoties klašu komplektu skaitam, skolā kļūst šaurāks. Par to, lai labi justos visi, rūpējas pagasts.

Savas pie skolas tika piebūvētas divas jaunas plašas telpas. Vienā iekārtota mājīga, plaša ēdamzāle, otrā — muzikālās audzināšanas kabinets. Daudz līdzekļu un darāmā likts arī siltumapgādes uzlabošanā.

Liels paldies par to Vārkavas pagasta priekšsēdētājam Artūram Štagaram, celtniecības darbu vadītājam Aivaram Čaunānam un visiem strādniekiem.

Vārkavas pamatskolas kolektīvs turpināja šķetināt seno skolas tradīciju aizsāktos kamolus un tin arī jaunus. Pie skolas sākām veidot sakņu dārzu. Ir iestādīti arī ogu krūmi un augļu koki. Bērni tiek radināti darba mīlestībai. Skolā darbojas bērnu dramatiskais kolektīvs, bērnu vokālais ansamblis. Daudzi skolēni apmeklē fakultatīvās nodarbības ticības mācībā, veselības mācībā, mākslinieciskajā noformēšanā un mājturībā. Lauku bērni ir kustīgi, tāpēc viņi ir lielos draugos ar sportu. Skolā jau trešo gadu tiek organizētas mācību priekšmetu nedēļas.

Pēc skolā veiktajām aptaujām interesantākās bijušās svešvalodu nedēļas, matemātikas un vēstures nedēļas.

Mūsu skolu ir absolvējuši daudzi skolēni. Laika grieži tos izmēģinājuši uz dažādām debess pusēm. Bet daudzi atceras savus bijušos klasesbiedrus, skolotājus un skolu. Lielu paldies esam parādā mūsu skolas bijušajai absolventei Elgai Zeizes kundzei, kura bērniem sarūpēja ļoti krāšņas Ziemassvētku dāvanas un līdzekļus dažādu ārpustiklas pasākumu organizēšanai. Mīļas un derīgas ir arī Alberta Spoģa dāvētās grāmatas.

Laiks skrien.

Nu stāvam pie savas skolas 150 gadu jubilejas sliekšņa. Katram cilvēkam ir savas atmiņu grāmatas, kurā viņš ieraksta priecīgus un smagākus savas dzīves notikumus. Ikvienam no mums šajā atmiņu grāmatā ir lappuses par skolu.

4. novembrī pulksten 15.00 mēs mīļi aicinām absolventus, skolas darbiniekus kopā ar mums pāršķīstīt mūsu kopējo atmiņu grāmatu.

Skaidrīte Spūle, Inta Klindžāne

## Bērnudārzs. Skola. Skola — bērnu dārzs

Isajā mūžinā — atklāts un iesvētīts 1990. gadā — Preiļu pilsētas bērnu dārzs «Auseklītis» pārdzīvojis dažādus pagriezienus. Pēc trim darbošanās gadiem, 1993. gadā, toreizējie pilsētas pašvaldības deputāti svēdriem vaigā nopūlējās, lai to slēgtu, motivējot, ka nav bērnu, kas apmeklētu bērnu dārzu. Atsevišķu izglītības darbinieku domas netika ņemtas vērā.

— Labi, ka mūs toreiz «savāca» 1. vidusskola, — atceras bērnu dārza vadītāja Valentīna Mālniece. — Citādi būtu piemeklējis tāds pats liktenis, kā daudzus Latvijas bērnu dārzus, kas ir izpostīti, izvazāti.

Kopš 1993. gada «Auseklītis» izvietojās Preiļu 1. vidusskolas pirmās un otrās klases, kopskaitā — sešas. Tajā pašā laikā palielinājās pieprasījums pēc vietām bērnu dārzos, pilsētas domē krājas desmitiem un simtiem vecāku iesniegumu ar lūgumu uzņemt rindā.

Šoruden, kad Preiļu 1. vidusskola ieguva telpas reorganizētajā pilsētas arodvidus-

skolā, kļuva iespējams atjaunot bērnu dārzu. Šonedēļ uz arodvidusskolas telpām no «Auseklīša» pārcēlās trīs pirmās klases, atbri-vojot telpas trim dažāda vecuma bērnu grupām.

Jau vakar bērnu dārzā «Auseklītis» ieradās 76 bērni un viņu vecāki, lai iepazītos ar bērnu dārzu, bet pirmdien šeit viņiem sāksies pilntiesīga bērnu dārza dzīve.

Kā informēja Valentīna Mālniece, darbā atgriezušies daļa no bijušajiem darbiniekiem, daļa pieņemta no jauna. Par laimi, saglabātas mēbeles un mikstais inventārs, labā stāvoklī arī telpas, kam kosmētiskais remonts paredzams tikai nākamvasar. Taču nav rotallietu.

Pavasari, kad no «Auseklīša» telpām aizies pašlaik palikušās otrās klases, būs iespējams bērnu dārzā uzņemt visus gribētājus, atvērt arī krievu grupiņas. Bērnu dārzs tika celts 140 vietām, bet pēc jaunajām Izglītības ministrijas noteiktajām normām tas atbilst 100 vietām. Pie bērnu dārza ir plaša teritori-

ja rotālām brīvā dabā, savā laikā šeit tika iestādīts daudz košumkrūmu un augļu kociņu. Taču bez vandāļiem neiztiek arī šeit, regulāri tiek postīts žogs, vasarā sadaudzītas visas oriģinālās apgaismes lampas, kas gan atradās pieklājīgā augstumā virs zemes.

Pesimisti tomēr spriež, ka kopumā dzimstība samazinājusies un pēc dažiem gadiem bērnu dārzā atkal pietrūks audzēkņi. To rādīs laiks. Bet pašlaik bērni kvalificētu audzinātāju vadībā varēs iegūt dzīvei vajadzīgas iemaņas, attīstīt savas jaunrades spējas. Vecāku maksa būs apmēram 10 latu mēnesī, iepriekš jāiemaksā tikpat liela drošības nauda.

Savukārt 1. vidusskolā izveidojusies situācija, ka sākumskolas klases vienlaicīgi atrodas pilsētas četrās vietās — «lielajā» skolā, bērnu dārzos «Auseklītis» un «Pasaciņa», arodvidusskolā. Atsevišķu priekšmetu skolotājiem dienas laikā nākas ceļot no vienas skolas uz otru.

L.Rancāne

## Sludinājumi un reklāma 22305

### SIA «Agroapgāde» piedāvā:

- zirga ratus,
- ragavas,
- ratu riteņus,
- cementu,
- šiferi.

Telefons uzzinām:  
65189, 21961.

### Valsts ieņēmumu dienests organizē semināru par iedzīvotāju ienākuma nodokļa jautājumiem.

Semināru vada VID Nodokļu  
kontroles departamenta speciāliste  
V.Krompāne.

Norises vieta: Preiļi, Kooperatīva  
ielā 6 (arodvidusskola).

Norises laiks:  
10. oktobris, plkst. 11.00.  
Dalības maksa Ls 3,50.

Zvērināta advokāte  
L.Kalnina pieņem  
apmeklētājus Preiļos,  
Daugavpils ielā 39.  
Tālrunis 22136.

Zvērināta advokāte  
I.Beitane pieņem  
apmeklētājus Preiļos,  
1.Maija ielā 7. Tālrunis 21172.

Tukšo stikla taru: alus,  
limonādes un minerālūdens  
pudeles lielos daudzumos  
pieņem Preiļu kooperatīvo  
sabiedrību savienības  
vairumtirdzniecības bāzes taras  
noliktavā Preiļos, Kooperatīva  
ielā 10. Tālrunis 22176.

### Pārdod

kāpostus. Tālrunis 22916;

virtuves skapīti, divānkreslu, spoguļi.  
Zvanīt 22535;

soložāgi (VEF-REC galds + Johnsered  
2095), MTZ-80 (1990.g., 500 mh, lielā  
kabīnē), Ls 2000. Tālrunis 41273 rītos līdz 8,  
vakaros pēc 20;

telti, piepūšamos matračus u.c. tūrisma  
inventāru. Tālrunis 22038;

6 mēn. vecu kumelju. Tālrunis 16202;

lēti 7 mēn. vecu kumelju. Tālrunis 34404;

2,5 gadus vecu ķēvi vai maina pret jaun-  
lopiem. Tālrunis 32218;

ķēvi. Tālrunis 54732;

8 g. vecu ķēvi vai maina. Tālrunis 44020  
vakaros;

ērzelīti (10 mēn.) Tālrunis 14195;

7 mēn. vecu ērzelīti Rožupes pagasta  
«Eriņbirzē». G.Lietavnieks;

govu un jaunzirgu. Tālrunis 13523;

govu, grūsnas teles, aitas. Tālrunis 23334;

VAZ-21011, 1975.g., jaunā tehniskā  
apskatē, par Ls 450. Tālrunis 33733, 36532;

MTZ-82L un Nissan Micro, 1983.g., vai  
maina pret MTZ-82 ar unificētu kabīni,  
ražotu 1991.g. vai vēlāk. Zvanīt Krāslava  
8-256-45420;

T-150 priekšējo un aizmugures tiltu ar  
riteņiem, motoru. Tālrunis 55625;

māju Līvānos, Rīgas ielā 2d. Zvanīt  
18144, 18255 vakaros;

māju (ir saimniecības ēkas, 0,5 ha  
zemes) Aglonas stacijas tuvumā. Tālrunis  
65157;

zemeņu stādus. Tālrunis 46749;

autobusu KAVZ-685. Tālrunis 21073,  
vakaros 59293;

privatizētu 2 istabu dzīvokli Jersikas  
pagasta Upeniekos. Zvanīt 46366 no 12  
līdz 13 vai Jēkabpils 8-252-63387  
vakaros;

kāpostus un burkānus. Tālrunis 50353  
vakaros;

sazāģētu malku Preiļos, Saules ielā 6.  
Tālrunis 23455;

Audi-100, 2,2 l, 1983.g., stūres  
pastiprinātājs, centrālā atslēga, 5 ātrumi,  
lūka, lietie diski, kompjūters. Tālrunis 22924.

### Pērk

jenotu ādas. Zvanīt 22724 vakaros;

jaunlopu, cūkas gaļu un aitas dzīvsvārā.  
Tālrunis 55625;

divistabu dzīvokli ar malkas apkuri  
Preiļos. Tālrunis 21928;

slaukšanas aparātu. Tālrunis 35324.

### Maina

1,5 istabu dzīvokli pret 1 istabas dzīvokli.  
Abi ar ērtībām, Līvānos. Tālrunis 24424  
darbdienās;

5 korpusu arklu pret četrus korpusu arklu.  
Tālrunis 36699.

### Īrē

garāžu Preiļos. Tālrunis 24424 darbdienās.

### Izīrē

labu divistabu dzīvokli Līvānos. Tālrunis  
42812.

### Dažādi

Izmomā telpas ofisam Preiļos,  
Daugavpils ielā 39. Tālrunis 22136.

Cep tortes pēc pasūtījuma kāzām,  
jubilejām u.c. Zvanīt 22893 vakaros;

meklēju darbu mežā. Ir savs motorzāģis.  
Tālrunis 24251 vakaros;

rudens sezonas apavi veikalā Preiļos,  
Aglonas ielā 24.

Viss nepazūd, kad, māmiņ, kapu kalnā  
Pār tevi vēsas smilšu saujas krīt,  
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,  
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.  
Dalām bēdu smagumu ar Veltu  
Freimani, MĀMULĪTI aizsaulē  
izvadot.  
Darba biedri no VZD  
Preiļu rajona nodaļas

## NOVADNIEKS

Latkraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.  
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi,  
LV-5301. Tālrunis 22059, 22305, 21759.

Pasūtījuma indekss 68169.

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums  
«Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī  
Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors  
Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018  
Iespiests SIA «Latgales drukā»,  
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.  
Ofsetiespiedums. Metiens 4760..